

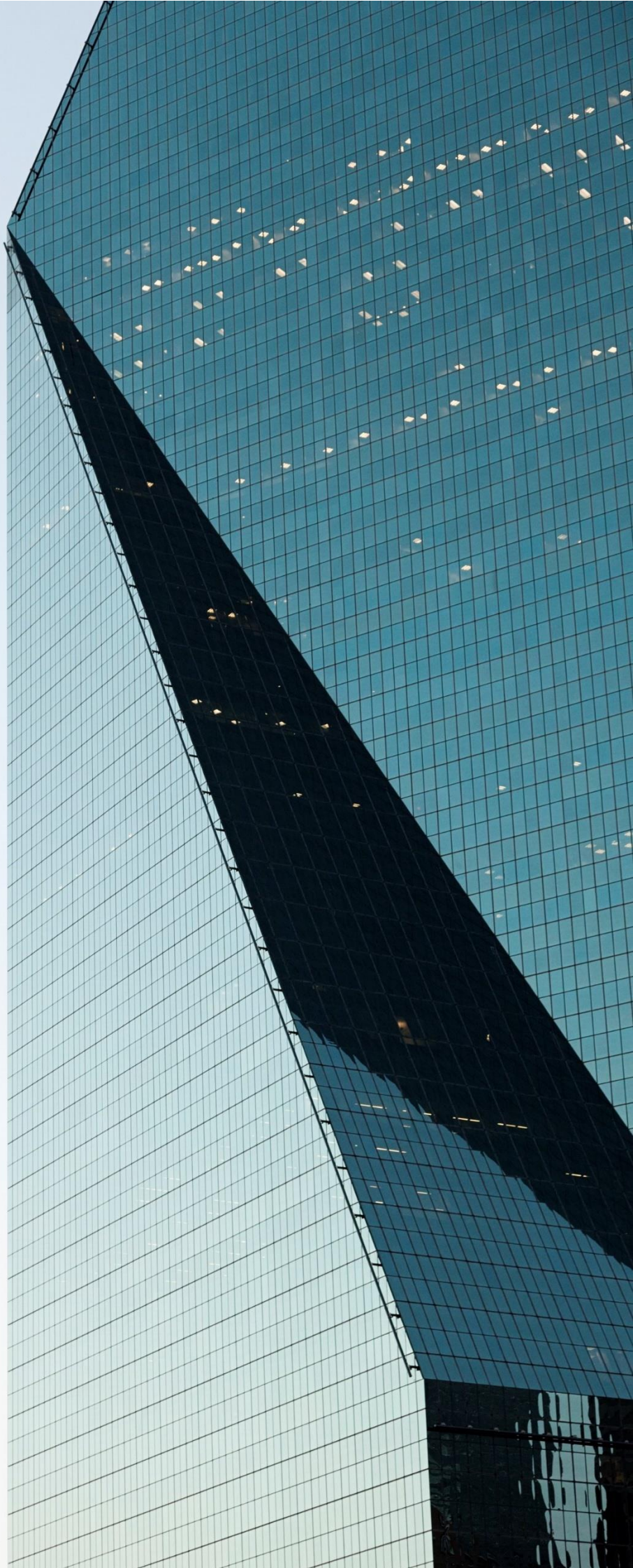

Meijburg & Co
Tax & Legal

Eindejaarstips 2023

november 2023

www.meijburg.nl

Fiscale eindejaarstips voor ondernemend Nederland en overzicht nieuwe wetgeving

Het fiscale landschap verandert voortdurend. Het afgelopen jaar is een aantal aanpassingen in de fiscale regelgeving doorgevoerd. Ook met ingang van 2024 verandert weer het nodige. In deze uitgave vindt u een aantal tips op grond waarvan u mogelijk nog voor 1 januari 2024 actie zou moeten ondernemen. Het overzicht is lang niet uitputtend, maar eerder bedoeld als handvat om een gesprek met uw adviseur goed te kunnen voorbereiden. Verder geven wij een overzicht van de nieuwe wetgeving, die onder andere uit het Belastingplan 2024 voortvloeit. Wij benadrukken dat deze uitgave de stand van het wetgevingsproces per 21 november 2023 weergeeft.

Inhoud

1	Ondernemingen	8
1.1	Optimaal gebruikmaken van investeringsaftrekken	8
1.2	Herinvesteringsreserve	8
1.3	Winstplanning: bespreken balans en resultatenrekening	9
1.4	Voorziening	9
1.5	Willekeurige afschrijving	9
1.6	Uitstellen desinvesteringen in verband met desinvesteringsbijtelling	9
1.7	Zeescheepvaartwinst, tonnagebelasting	10
1.8	Afdrachtvermindering loonheffing	10
1.9	Beoordelen pensioenrechten personeel	10
1.10	Producten uit eigen bedrijf	10
1.11	Aanpassingen (salaris)administratie per 1 januari 2024	10
1.12	Fiscaal voordelig belonen van werknemers	11
1.13	Samenhangende groep inhoudingsplichtigen	11
1.14	Bestelauto's en uw personeel	11
1.15	Keuze auto zakelijk of privé	12
1.16	Doorbetaling werknemers	12
1.17	Let op: versobering 30%-regeling	12
1.18	Uitzending personeel	12
1.19	Laatste loonheffingsaangifte 2023	13
1.20	Laatste btw-aangifte boekjaar	13
1.21	Correcties op (eerdere) btw-aangiften	13
1.22	Vergoeding kosten aan personeel en tenaamstelling factuur (btw)	14
1.23	Termijn terugvragen buitenlandse btw	14
1.24	Autokosten werknemers (btw)	14

1.25	Verstrekking voorzieningen voor thuiswerken (btw)	15
1.26	Debiteur betaalt niet, vraag de btw terug	15
1.27	Btw-positie commissarissen en leden raden van toezicht en bestuur	15
1.28	Kleineondernemersregeling in de btw	16
1.29	Btw-regeling e-commerce.....	16
1.30	Bewaarplicht	16
1.31	Verklaring 90% aftrekgerechtigd gebruik onroerende zaken (btw)	16
1.32	Subsidies.....	17
1.33	Voorlopige aanslag Vpb/IB.....	17
1.34	Ontslagvergoeding	17
1.35	Maak dit jaar nog gebruik van de tijdelijke regeling willekeurige afschrijving	17
2	Ondernemer eenmanszaak, vof, cv en maatschap	19
2.1	Begrip 'ondernemer'	19
2.2	Toetsing meewerkaftrek of arbeidsbeloning voor meewerkende partner	19
2.3	Uren criterium voor zelfstandigenaftrek.....	19
2.4	Firma met uw partner	20
2.5	Verkoop onderneming, omzetting in bv of starten nieuwe onderneming.....	20
2.6	Middeling 2021-2023	20
2.7	Startende ondernemer	20
2.8	Btw-keuzevermogen	20
2.9	Voorkom verliesverdamping (IB)	21
2.10	Bedrijfsopvolging.....	21
2.11	Beperking afschrijving gebouwen	21
3	Bv en nv	22
3.1	Aangaan fiscale eenheid	22
3.2	Aanvragen fiscale eenheden die per 1 januari 2024 moeten ingaan.....	22
3.3	Verbreken fiscale eenheid per 31 december 2023	22
3.4	Dividenduitkering wegens verhoging aanmerkelijkbelangtarief (box 2)	22
3.5	Fictief salaris, fictieve rente en fictieve huur.....	23
3.6	Lenen van uw bv (inclusief rekening-courant): let op regeling tegen excessief lenen.....	23
3.7	Vordering op uw bv (inclusief rekening-courant).....	23
3.8	Borgstellingsprovisie bedingen bij bv.....	24
3.9	Uitkeringstoets bij dividenduitkering	24
3.10	Bedrijfsopvolging.....	24
3.11	Functionele valuta of de euro.....	24
3.12	Heroverweging bv en nv	24
3.13	Transfer pricing	25
3.14	Mandatory-disclosurerichtlijn (DAC6)	25
3.15	Richtlijn voor gegevensuitwisseling digitale platformen (DAC7), eerste rapportagedeadline op 31 januari 2024	25

3.16	Country-by-Country Reporting.....	25
3.17	Innovatiebox.....	26
3.18	Deelnemingsvrijstelling.....	26
3.19	Afwaarderen en/of prijsgeven van vorderingen.....	26
3.20	Optimaliseer verliesverrekening (Vpb).....	26
3.21	Liquidatieverliesregeling.....	26
3.22	Geef uw niet-werkende partner dividend.....	27
4	Privé.....	28
4.1	Boxhopping.....	28
4.2	Persoonsgebonden aftrek.....	28
4.3	Betalingsmoment.....	28
4.4	Toerekening inkomensbestanddelen bij partners.....	28
4.5	Fiscaal partnerschap 2023.....	29
4.6	Planning specifieke zorgkosten.....	29
4.7	Planning giften.....	29
4.8	Vervangen gewone giften door een periodieke gift.....	30
4.9	Bestuurslid ANBI.....	30
4.10	Auto van de zaak.....	30
4.11	Eigen bijdrage voor de auto van de zaak.....	30
4.12	Verklaring geen privégebruik auto.....	30
4.13	Terbeschikkingstellingsregeling (box 1).....	31
4.14	Schenking aanmerkelijk belang (box 2).....	31
4.15	Aftrek premie lijfrente, lijfrenterekening (jaarruimte en reserveringsruimte).....	31
4.16	Extra vrijstelling in box 3?.....	31
4.17	Voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting.....	32
4.18	Inkomstenbelasting terugvragen.....	32
4.19	Toeslagen.....	32
4.20	Partnerschap en Successiewet.....	32
4.21	Schenkingsvrijstelling.....	32
4.22	Schenking via schuldigerkenning.....	33
4.23	Herbeoordeling testament/huwelijksgoederenregime.....	33
4.24	Huwelijkse voorwaarden met verrekenbeding.....	33
4.25	Buitenlandse bronheffing op uitgekeerde dividenden.....	34
4.26	Wacht eventueel met koop starterswoning.....	34
4.27	Wacht met geven vanuit uw bv.....	34
4.28	Overweeg omzetting verlies uit aanmerkelijk belang in belastingkorting.....	34
4.29	Verstrijken termijn indien een verzoek ambtshalve vermindering inkomstenbelasting voor het jaar 2018	34
5	Belastingplan 2024 en andere fiscale ontwikkelingen.....	35
5.1	Vennootschapsbelasting.....	35

5.1.1	Aanpassing minimumkapitaalregel interne treasury en verhoging percentage.....	35
5.1.2	Aanpassing van fbi-regime, introductie vastgoedmaatregel (2025)	35
5.1.3	Aanpassing van vbi-regime en wijziging definitie van fonds voor gemene rekening (2025)	36
5.1.4	Herziening van het fiscaal kwalificatiebeleid van rechtsvormen (2025)	37
5.1.5	CFC-maatregel	38
5.2	Bronheffingen	38
5.2.1	Dividendstripping	38
5.2.2	Afschaffen inkoopfaciliteit dividendbelasting (2025)	39
5.2.3	Bronbelasting over dividenden naar laagbelastende jurisdicties (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024).....	39
5.3	Inkomsten- en vennootschapsbelasting.....	39
5.3.1	Verlaging aftrekpercentage en plafond maximaal investeringsbedrag EIA, verlenging horizonbepalingen EIA, MIA en VAMIL.....	39
5.3.2	Verruiming HIR inzake stoppersregelingen	39
5.4	Inkomstenbelasting.....	40
5.4.1	Verhoging basistarief box 1	40
5.4.2	Verhoging algemene heffingskorting	40
5.4.3	Verhoging arbeidskorting	40
5.4.4	Twee aanmerkelijkbelangtarieven: 24,5% en 33%.....	40
5.4.5	Verhoging tarief box 3 en niet indexeren heffingvrije vermogen	40
5.4.6	Verfijningen en verduidelijking van box 3.....	40
5.4.7	Verlagen mkb-winstvrijstelling	41
5.4.8	Beperking afschrijving gebouwen voor IB-ondernemers en resultaatgenieters	41
5.4.9	Afschaffen betalingskorting inkomstenbelasting	41
5.4.10	Reparatie lucratiefbelangregeling	41
5.4.11	Aanpassing eigenwoningregeling bij gezamenlijke aankoop eigen woning	41
5.4.12	Andere afbouw inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) en aanpassing co-ouderschapsregeling	42
5.4.13	Wijziging fiscale behandeling giften vanuit de eigen vennootschap	42
5.4.14	Verlaging vrijstelling groene beleggingen box 3 (2025).....	42
5.4.15	Afbouw zelfstandigenaftrek (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	43
5.4.16	Geleidelijke uitfasering aftrek geen of geringe eigenwoningschuld ('Hillenaftrek', geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	43
5.4.17	Aanpassing giftenaftrek en ANBI-regelgeving (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024) ..	43
5.5	Loonheffingen	43
5.5.1	Verdere versoering 30%-regeling	44
5.5.2	Vereenvoudigen vrijstelling ov-abonnement van loonheffing.....	44
5.5.3	Verhoging onbelaste reiskostenvergoeding	45
5.5.4	Herstel fout beschikbare vrije ruimte in de werkkostenregeling.....	45
5.5.5	Waarborgen verplichting elektronische aanvraag S&O-inhoudingsplichtigen (Wmebv).....	45
5.5.6	Wijziging definitie zonnecelauto (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024).....	45

5.5.7	Wet toekomst pensioenen (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	45
5.6	Btw	46
5.6.1	Algemeen btw-tarief voor agrarische goederen en diensten (2025)	46
5.6.2	CESOP: vanaf 2024 grensoverschrijdende betalingen rapporteren voor de btw (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	46
5.6.3	Plaats van dienst voor online events (2025, geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	46
5.6.4	Geen margeregeling bij verkoop bepaalde kunst- en verzamelvoorwerpen (2025, geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	46
5.7	Formeelrechtelijke wijzigingen	47
5.7.1	Verankering hardheidsclausule in Invorderingswet	47
5.7.2	Aanpak no-cure-no-payproblematiek BPM en WOZ	47
5.7.3	Verlengen horizonbepaling fiscale boetebepaling omtrent overtredersbegrip	47
5.7.4	Creëren wettelijke grondslag gedeformaliseerd werken Belastingdienst	47
5.7.5	Verzoek om inzage in fiscale dossier	48
5.7.6	Tegemoetkoming kosten Wahv op dezelfde wijze als WOZ en BPM	48
5.7.7	Rechtsbescherming ter zake van bij voorlopige aanslag IB of Vpb gegeven beschikking belastingrente (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	48
5.7.8	Aanpassen fiscaal verschoningsrecht (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	48
5.7.9	Wijzigingen percentages belasting- en invorderingsrente	49
5.8	Bedrijfsopvolgingsregelingen	49
5.8.1	Wijzigingen per 1 januari 2024	49
5.8.2	Wijzigingen per 1 januari 2025	49
5.8.3	Wijzigingen per 1 januari 2026 (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	50
5.9	Overdrachtsbelasting	51
5.9.1	Aanpak van vastgoedaandelentransacties (2025)	51
5.10	Belastingen op milieugrondslag	52
5.10.1	Inkorten nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting	52
5.10.2	Nadere wijzigingen betreffende de nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting	52
5.10.3	Actualiseren duurzame warmtebronnen	52
5.10.4	Wetsvoorstel Fiscale klimaatmaatregelen industrie en elektriciteit	52
5.10.5	Wetsvoorstel Fiscale klimaatmaatregelen glastuinbouw	53
5.10.6	Wettelijke grondslag uitwisseling informatie door energieleveranciers	53
5.10.7	Verhoging belastingvermindering woningen	53
5.10.8	Uitfasering verlaagd tarief walstroom	53
5.10.9	Verlaging gewichtsgrens vliegbelasting	53
5.10.10	Verlaagd tarief openbare laadpalen (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)	53
5.11	Varia pakket Belastingplan 2024	54
5.11.1	BPM en MRB	54
5.11.2	Douane: reguliere navorderingstermijn en herijking huidig sanctiestelsel	55
5.11.3	Accijnzen	55

5.11.4	Verhoging bankenbelasting	56
5.11.5	Verhoging kansspelbelasting.....	56
5.12	Andere fiscale ontwikkelingen	56
5.12.1	Pillar 2.....	56
5.12.2	Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling digitale platformeconomie (DAC7).....	56
5.12.3	Implementatie Richtlijn inzake public Country-by-Country Reporting	56

1 Ondernemingen

1.1 Optimaal gebruikmaken van investeringsaftrekken

Beoordeel of het wenselijk is te wachten met investeringen tot na 1 januari 2024 of juist niet. Als tijdstip van investering geldt het moment waarop u de verplichtingen tot aanschaf of verbetering van het bedrijfsmiddel aangaat. Zie ook onze [Pro Memorie 2023](#), die kan helpen bij het maken van uw ondernemingsbeslissingen.

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA)

Als u in 2023 investeert voor een bedrag van € 353.973 of minder, komt u in aanmerking voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (zie onderstaande tabel). Bij samenwerkingsverbanden worden de investeringen samengeteld voor toepassing van de aftrek per ondernemer.

Investeringsbedrag		Investeringsaftrek
Meer dan €	maar niet meer dan €	
–	2.600	–
2.600	63.716	28%
63.716	117.991	€ 17.841
117.991	353.973	€ 17.841
		minus 7,56% van het investeringsbedrag boven € 117.991
353.973	–	–

Energie-investeringsaftrek (EIA)

Deze aftrek bedraagt 45,5% van het bedrag van de energie-investeringen als dat meer dan € 2.500 is. Op jaarbasis wordt per belastingplichtige ten hoogste een bedrag van € 136.000.000 aan energie-investeringen in aanmerking genomen. Bij samenwerkingsverbanden wordt dit maximum naar ieders aandeel toegepast op de afzonderlijke ondernemers.

Milieu-investeringsaftrek (MIA)

Voor deze aftrek geldt geen investeringsplafond. Afhankelijk van de categorie waarin de investering wordt ingedeeld, bedraagt de aftrek 27%, 36% of 45% van het bedrag van de milieu-investeringen als dat meer dan € 2.500 is.

In het Belastingplan 2024 wordt voorgesteld om per 1 januari 2024 het percentage van de EIA te verlagen naar 40%. Het kan dus fiscaal gunstiger zijn om nog in 2023 te investeren in bedrijfsmiddelen die voor de EIA kwalificeren.

1.2 Herinvesteringsreserve

Bij vervreemding van een bedrijfsmiddel kan de netto-opbrengst buiten de belastingheffing blijven door deze te reserveren in een herinvesteringsreserve. Voorwaarde is dat u uiterlijk aan het einde van het jaar van vervreemding een onderbouwd voornemen tot herinvestering hebt en dat deze herinvestering ook binnen drie jaar na het jaar van reserveren plaatsvindt. Ga daarom na of dit jaar een herinvesteringstermijn verloopt en of tijdige herinvestering nog mogelijk is. Onder bepaalde bijzondere omstandigheden kan de herinvesteringstermijn worden verlengd.

1.3 Winstplanning: bespreken balans en resultatenrekening

Het is wenselijk om voor het afsluiten van het boekjaar de balans en de winst-en-verliesrekeningsposten in grote lijnen te bespreken met uw adviseur. Binnen de grenzen van goed koopmansgebruik is er soms ruimte om kosten of winsten nog in 2023, dan wel in 2024 te nemen. Dat kan voordelig zijn in verband met tariefverschillen, maar vooral met het optimaal omgaan met de verliesverrekeningsregels en eventuele earningsstrippingrente (Vpb). Voorzieningen, de waardering van balansposten of het optimaal gebruiken van willekeurige afschrijving kunnen dan aan de orde komen.

Op het gebied van de afschrijvingen is fiscaal een aantal beperkingen opgelegd. Zo zijn voor onroerende zaken de aard van het gebruik, de vaststelling van de WOZ-waarde en de invloed van de zogenoemde werktuigenvrijstelling bepalende factoren voor de hoogte van de fiscale afschrijving. Wij raden u sterk aan de WOZ-beschikking kritisch te beoordelen, al dan niet samen met uw adviseur.

Ondanks de fiscale afschrijvingsbeperkingen blijft afwaardering tot lagere bedrijfswaarde van een bedrijfsmiddel mogelijk.

1.4 Voorziening

Wilt u winstneming uitstellen? Kijk dan of u nog een voorziening kunt vormen. Daarvoor is al voldoende dat de toekomstige uitgaven hun oorsprong vinden in feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan voor de balansdatum, en dat een redelijke mate van zekerheid bestaat dat de uitgaven in de toekomst worden gedaan. Verder geldt dat de toekomstige uitgaven ook moeten kunnen worden toegerekend aan de periode voorafgaande aan de balansdatum. Voorzieningen zijn mogelijk voor bijvoorbeeld een reorganisatie, onderhoud, saneringskosten, het verlenen van garantie op producten of jubileumuitgaven voor het personeel.

1.5 Willekeurige afschrijving

Ga na of u optimaal gebruikmaakt van willekeurige afschrijvingen. Denk hierbij onder andere aan:

- de VAMIL (op milieu-investeringen);
- investeringen door bepaalde groepen (startende ondernemers en ondernemingen die zeeschepen exploiteren);
- de tijdelijke willekeurige afschrijving voor bepaalde bedrijfsinvesteringen gedaan in 2023, zie verder onderdeel [1.35](#).

Gezien de fiscale afschrijvingsbeperkingen die gelden, kan het extra interessant zijn de fiscale faciliteiten van de willekeurige afschrijving optimaal te benutten. In de praktijk valt de regeling van de VAMIL geregeld samen met de EIA en/of MIA (zie onderdeel [1.1](#)). Bij de toepassing van deze regelingen zullen keuzes moeten worden gemaakt. Betrek uw adviseur vroegtijdig bij die keuze of het onderzoek naar de mogelijkheden.

1.6 Uitstellen desinvesteringen in verband met desinvesteringsbijtelling

Voor bedrijfsmiddelen waarvoor u bij aanschaf een investeringsaftrek (kleinschaligheids-, energie- of milieu-investeringsaftrek) hebt genoten, geldt een desinvesteringsbijtelling als u deze bedrijfsmiddelen verkoopt binnen vijf jaar na aanvang van het kalenderjaar waarin de aftrek plaatsvond. De desinvesteringsbijtelling geldt ook als u iets doet wat gelijk te stellen is met verkoop. Om zo'n bijtelling te voorkomen, is het in bepaalde gevallen beter niet in 2023 te desinvesteren maar pas in 2024.

1.7 Zeescheepvaartwinst, tonnagebelasting

Als u in 2023 voor het eerst zeescheepvaartwinst geniet en u wilt gebruikmaken van de belastingheffing op tonnagegrondslag, dan moet u daartoe in 2023 een verzoek indienen per onderneming. U moet daar dus niet mee wachten tot de aangifte over 2023.

1.8 Afrachtvermindering loonheffing

Ga na of u in 2023 optimaal gebruik hebt gemaakt van de diverse afrachtverminderingen voor de loonbelasting en premies volksverzekeringen. Denk hierbij aan:

- zeevarende werknemers op een schip onder de Nederlandse vlag dat grotendeels op zee wordt geëxploiteerd in het internationale verkeer en bij sleep-, hulpverlenings- of baggerwerkzaamheden;
- werknemers die gekwalificeerd speur- en ontwikkelingswerk (S&O) verrichten (S&O-afrachtvermindering, ook wel bekend als WBSO). De S&O-afrachtvermindering kan maximaal viermaal per jaar worden aangevraagd bij de [Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#). Voor S&O-werkzaamheden die starten op 1 januari 2024 kan tot en met 20 december 2023 een WBSO-aanvraag worden ingediend.

1.9 Beoordelen pensioenrechten personeel

Het toekennen of verhogen van pensioenrechten ten behoeve van werknemers kan leiden tot een backservicelast die nog ten laste kan komen van de fiscale winst in 2023. Stem met uw adviseur af of de pensioenregeling voor uw werknemers hiervoor nog (fiscale) ruimte biedt. In het kader van het nieuwe pensioenstelsel **moet u in ieder geval de door u toegepaste pensioenregeling opnieuw beoordelen**, zie ook onderdeel [5.5.7](#).

1.10 Producten uit eigen bedrijf

Kortingen of vergoedingen aan werknemers of oud-werknemers van wie de dienstbetrekking is geëindigd door pensionering of arbeidsongeschiktheid voor producten uit het eigen bedrijf van de werkgever of een met de werkgever verbonden vennootschap zijn onbelast (gericht vrijgesteld) voor zover:

- de producten branche-eigen zijn;
- de korting of vergoeding per product maximaal 20% van de waarde van dat product in het economische verkeer is;
- de kortingen of vergoedingen in 2023 samen niet meer bedragen dan € 500.

Dit dient uiteraard wel goed te worden geadmistreerd. Komt u als werkgever boven het maximum van € 500 uit, dan kunt u het deel dat uitkomt boven het maximum aanwijzen als eindheffingsloon en ten laste brengen van uw vrije ruimte. Wordt het maximum niet overschreden, dan mag het niet-gebruikte deel van de vrijstelling niet worden doorgeschoven naar een volgend jaar.

1.11 Aanpassingen (salaris)administratie per 1 januari 2024

Net als elk jaar moet u voor de eerste salarisrun van januari 2024 een aantal zaken aanpassen, waaronder reis- en autokostenvergoedingen, overige inhoudingen en forfaits. Als u vragen hebt over de per 1 januari 2024 toepasselijke onbelaste (gericht vrijgestelde) vergoedingen, vernieuwde forfaits en overige veranderingen die de inhoudingen van loonheffingen raken, dan raden wij u aan contact op te nemen met uw adviseur.

1.12 Fiscaal voordelig belonen van werknemers

Er is een veelheid aan mogelijkheden waarop u incentives kunt creëren voor huidig en toekomstig personeel. Denk hierbij aan aandelengerelateerde beloningen, door Environmental, Social & Governance (ESG) ingegeven vormen van belonen en de flexibilisering van arbeidsvoorwaarden. Mocht u benieuwd zijn naar de mogelijkheden waarop u uw beloningsbeleid aantrekkelijk maakt en tegelijkertijd op een fiscaal gunstige wijze inricht, dan kunt u uiteraard contact opnemen met uw adviseur. Een aantal gebruikelijke voorbeelden zijn:

- een onbelaste vergoeding voor maaltijden met een meer dan bijkomstig zakelijk karakter (overwerk, koopavonden, uit eten met cliënten, maaltijden tijdens cursussen en zakenreizen);
- een personeelsfeest op de werkplek;
- een onbelaste vergoeding of verstrekking van een openbaarvervoerkaart die mede wordt gebruikt voor zakelijke reizen en/of woon-werkverkeer;
- een abonnement voor bedrijfsfitness op de werkplek, of buiten de werkplek als dit onderdeel is van het arbeidsomstandighedenbeleid van de werkgever;
- prestatiegerichte beloningen die worden gekoppeld aan bepaalde ESG-doelstellingen;
- het verstrekken van een fiets van de zaak of een budget voor de aanschaf van een (elektrische) fiets;
- een klimaat- of goededoelenbudget;
- onbelaste vergoedingen of verstrekkingen voor het volgen van een opleiding of studie met het oog op het verwerven van (meer) inkomen (scholing) of voor onderhoud en verbetering van kennis en vaardigheden;
- een onbelaste vergoeding voor thuiswerken van maximaal € 2,15 per thuiswerkdag.

Mocht u uw werknemers fiscaal gunstig willen belonen, dan kunt u uiteraard contact opnemen met uw adviseur over de mogelijkheden. Door een maatregel in het Belastingplan 2024 wordt het onbelast vergoeden of verstrekken van een ov-abonnement vereenvoudigd, zie verder onderdeel [5.5.2](#). Houd bij personeelsverstrekkingen ook steeds de gevolgen voor de btw in de gaten, zie verder onderdeel [1.20](#).

1.13 Samenhangende groep inhoudingsplichtigen

Voor inhoudingsplichtigen is het mogelijk zich aan te laten wijzen als samenhangende groep inhoudingsplichtigen (SGI). Het voordeel hiervan is dat werknemers (bijvoorbeeld binnen concern) kunnen worden verplaatst zonder nieuwe vaststelling van de identiteit, zonder nieuwe opgave van gegevens voor de loonheffingen en zonder gevolgen voor de 30%-regeling.

1.14 Bestelauto's en uw personeel

Voor personeel dat bestelauto's ook gebruikt voor privéritten geldt een fiscale bijtelling in de loonbelasting volgens het autokostenforfait. De bijtelling bedraagt maximaal 22% van de cataloguswaarde (inclusief btw en BPM) voor bestelauto's tot en met vijftien jaar oud die vanaf 2017 zijn aangeschaft (daarvoor: 25%). Om bijtelling te voorkomen, kunnen werknemer en werkgever overeenkomen dat de werknemer de bestelauto niet privé mag gebruiken en het privégebruik ook feitelijk onmogelijk maken. De werkgever moet dan wel het autogebruik controleren en het negeren van het verbod sanctioneren.

Het is mogelijk dat de werknemer via de werkgever een 'Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto' afgeeft aan de Belastingdienst. De werknemer hoeft geen kilometeradministratie bij te houden.

Als sprake is van doorlopend afwisselend gebruik en het privégebruik niet per werknemer vast kan worden gesteld, dan is via de eindheffing een bedrag van € 300 per bestelauto per jaar als belasting verschuldigd door de werkgever. Bespreek met uw adviseur welke afspraken u het beste met uw personeel kunt maken.

1.15 Keuze auto zakelijk of privé

Als u een auto zowel zakelijk als privé gebruikt, kunt u er onder omstandigheden voor kiezen de auto als privé- of als ondernemingsvermogen aan te merken. Deze 'etiketteringskeuze' moet voor de inkomstenbelasting en de omzetbelasting afzonderlijk worden gemaakt. Bij deze keuze moet rekening worden gehouden met factoren als privébijtelling, aftrek van omzetbelasting, correctie omzetbelasting wegens privégebruik, gereden kilometers, brandstof en verzekeringen. Op 18 augustus 2023 heeft de Hoge Raad de regels voor verplichte etikettering als ondernemingsvermogen voor de inkomstenbelasting aangescherpt. Uw adviseur kan u helpen bij het maken van uw keuze.

1.16 Doorbetaling werknemers

Een werkgever moet twee jaar lang het loon doorbetalen van zieke werknemers (minimaal 70% gedurende twee jaar). Neem uw personeelsbestand door om het (risico op) ziekteverzuim goed in kaart te brengen. Wellicht is aanpassing van de aanpak van het ziekteverzuim binnen uw onderneming gewenst en zijn andere of betere vastleggingen in het personeelsdossier noodzakelijk.

1.17 Let op: versoering 30%-regeling

Denk bij het aannemen van uit het buitenland afkomstig personeel ook aan de zogenoemde 30%-regeling. Hierdoor kan een deel van de arbeidsvergoeding effectief buiten de heffing van de loon- en inkomstenbelasting blijven. Met ingang van 2024 wordt de 30%-regeling verder versoerd en treden verschillende wijzigingen in werking, zie verder onderdeel [5.5.1](#). Raadpleeg hierover uw adviseur.

1.18 Uitzending personeel

Iedereen die in Nederland woont of werkt, is – als uitgangspunt – verplicht verzekerd voor de sociale verzekeringen in Nederland. Als een personeelslid is uitgezonden binnen de Europese Economische Ruimte (EER), die bestaat uit de EU-landen plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland, kan door middel van een A1-verklaring (voorheen: E-101-verklaring) worden aangetoond dat hij in Nederland verzekerd is gebleven. Eventuele buitenlandse verzekeringsplicht kan hiermee worden voorkomen. De verklaring moet voor de uitzending worden aangevraagd en periodiek, afhankelijk van de uitzendperiode, worden verlengd. Bewaar de A1-verklaring bij de loonadministratie. Het voorgaande geldt ook in de omgekeerde situatie, waarin een personeelslid vanuit het buitenland naar Nederland is gezonden en in het buitenland sociaal verzekerd is gebleven. Naast de landen die lid zijn van de EER heeft Nederland ook met een aantal landen een verdrag gesloten op grond waarvan uitgezonden werknemers in Nederland sociaal verzekerd kunnen blijven. Neem in het geval van uitzending van een personeelslid tijdig contact op met uw adviseur.

Op 1 maart 2020 is de meldplicht op grond van de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU) ingevoerd. Kort gezegd houdt deze plicht in dat in de EU/EER en Zwitserland gevestigde werkgevers en dienstverrichters vooraf via het beschikbare online registratiesysteem moeten melden als zij een buitenlandse arbeidskracht tijdelijk in Nederland tewerkstellen.

Met ingang van 1 september 2020 kan de Inspectie SZW boetes opleggen aan zowel de buitenlandse werkgever als aan de Nederlandse opdrachtgever als zij niet volledig aan de voorwaarden van de WagwEU voldoen. Voor het niet tijdig melden door de buitenlandse werkgever ligt het boetebedrag tussen de € 1.500 en € 4.500 per niet- (tijdig) gemelde werknemer. Nederlandse opdrachtgevers kunnen daarbij een boete krijgen van € 1.500 als zij een melding niet of niet tijdig hebben gecontroleerd. Raadpleeg hierover uw adviseur.

1.19 Laatste loonheffingsaangifte 2023

Ga na of alle betalingen gedaan aan het personeel op een juiste wijze zijn verloond. Denk hierbij ook aan de forfaitaire bijtellingen voor de bestelauto en de personenauto, en andere gunstige beloningsvormen. Neem bij twijfel tijdig contact op met uw adviseur.

1.20 Laatste btw-aangifte boekjaar

Denkt u bij het maken van de btw-aangifte over het laatste tijdvak van het boekjaar aan de volgende punten.

Privégebruikgerelateerde correcties:

- correctie btw privégebruik auto (zowel voor de ondernemer als voor zijn personeel);
- correctie btw privégebruik voor bijvoorbeeld gas, water, elektriciteit en warmte;
- correctie btw voor gebruik door de ondernemer van tot het bedrijf behorende goederen voor andere dan bedrijfsdoeleinden (onder andere privégebruik, bijvoorbeeld bedrijfsmiddelen die de ondernemer zowel zakelijk als privé gebruikt, zie ook onderdeel [2.8](#));
- correctie btw voor verrichten van diensten door de ondernemer voor andere dan bedrijfsdoeleinden (onder andere privégebruik);
- correctie in het kader van de bedrijfskantineregeling;
- overige correcties op aftrek van voorbelasting over verstrekkingen aan het personeel (gelegenheid geven tot sport of ontspanning, privévervoer en huisvesting) en voor relatiegeschenken en dergelijke. Hiervoor verwijzen wij tevens naar ons jaarlijks geactualiseerde BUA-memorandum.

Pro-ratagerelateerde correcties:

- Ondernemers die niet uitsluitend btw-belaste prestaties verrichten moeten het pro-rata-aftrekpercentage voor het afgelopen jaar berekenen. Dit kan leiden tot een correctie (naar boven of beneden) van de eerder in aftrek gebrachte btw op algemene kosten.
- Indien het pro-rata-aftrekpercentage daalt onder de 90% (of 70% voor onder meer reisbureaus), moet u de gevolgen voor eventuele 'opties belaste huur' in huurcontracten beoordelen en zo nodig binnen vier weken na afloop van het boekjaar verklaringen versturen aan de verhuurder en de Belastingdienst.
- Op roerende en onroerende investeringsgoederen kan herziening van in eerdere jaren in aftrek gebrachte voorbelasting nodig zijn.

Enkele van deze onderwerpen worden hierna verder toegelicht. In sommige gevallen is onder voorwaarden goedgekeurd dat de correcties per einde kalenderjaar kunnen plaatsvinden (indien het kalenderjaar niet gelijk is aan het boekjaar). Voor meer informatie kunt u contact opnemen met uw adviseur.

1.21 Correcties op (eerdere) btw-aangiften

Indien een btw-correctie € 1.000 of minder bedraagt (te betalen of te ontvangen), dan is het toegestaan om deze te verwerken in de eerstvolgende btw-aangifte. Een hogere correctie op uw btw-aangifte (suppletie) moet u digitaal doorgeven. Dit kunt u doen op de volgende manieren:

- inloggen op de website van de Belastingdienst bij het onderdeel 'Inloggen voor ondernemers';
- uw eigen software gebruiken;
- uw adviseur de suppletie digitaal laten doorgeven.

In voorkomende gevallen kan het verstandig zijn om de suppletieaangifte ook per post in te dienen of schriftelijk een toelichting op de suppletie te versturen. Als een belastingplichtige constateert dat een btw-aangifte over een tijdvak in de afgelopen vijf kalenderjaren onjuist of onvolledig is gedaan, is hij gehouden onverwijld een suppletie in te dienen. Nalaten kan worden bestraft met een vergrijpboete. Neem bij vragen over de suppletie contact op met uw adviseur.

1.22 Vergoeding kosten aan personeel en tenaamstelling factuur (btw)

Een ondernemer geniet alleen aftrek van btw als de prestatie aan hem is verricht. Het is daarom in principe vereist dat het contract voor de desbetreffende aankoop en de bijbehorende factuur op zijn naam staan. Bij aankopen tot € 100 kan een vereenvoudigde factuur volstaan (hierop hoeven onder meer geen gegevens van de afnemer te staan). Dit speelt onder andere bij het vergoeden van zakelijke uitgaven die de werknemer voor zijn werkgever doet. Om het recht op aftrek van btw van de werkgever te behouden, moeten contract en factuur op naam van de ondernemer (de werkgever) zijn gesteld. Dat geldt dus ook voor benzinebonnen, zij het dat hiervoor is toegestaan dat de ondernemer op andere wijze kan worden geïdentificeerd (bijvoorbeeld via girale betaling of een tankpasnummer). Voor reizen van werknemers met openbaar vervoer met een ov-chipkaart op naam van de werkgever volstaat een gedetailleerd transactieoverzicht waaruit ook de identiteit van de werkgever blijkt. Als de werknemer de betrokken inkopen (deels) gebruikt voor privédoeleinden (waaronder woon-werkverkeer), is in zoverre sprake van loon in natura en kan een btw-correctie nodig zijn. Neem in dit geval contact op met uw adviseur. Niet alle btw op te vergoeden kosten is aftrekbaar. Zo stelt de Belastingdienst zich op het standpunt dat voor de vaste telefoon bij de werknemer thuis in principe geen btw-aftrek mogelijk is.

1.23 Termijn terugvragen buitenlandse btw

Nederlandse aftrekgerechtigde ondernemers kunnen de in andere EU-landen betaalde btw terugvragen via een elektronisch verzoek bij de Belastingdienst. Hiervoor zijn aparte inloggegevens vereist en het aanvragen daarvan kan enige weken duren. Het verzoek moet uiterlijk binnen zijn op 30 september van het jaar dat volgt op het jaar waarover u btw terugvraagt. Verzoeken die hierna binnenkomen worden mogelijk door het andere EU-land niet meer in behandeling genomen. Door het verzoek tijdig in te dienen kan de btw ook eerder worden teruggekregen. Voor de verzoeken gelden drempelbedragen.

1.24 Autokosten werknemers (btw)

Als de werkgever een auto van de zaak ter beschikking stelt aan werknemers, heeft de werkgever in principe recht op volledige btw-aftrek over de autokosten. Aan het einde van het boekjaar moet de werkgever dan echter een btw-correctie aangeven voor het privégebruik. Dit betekent dat een werkgever voor iedere auto die privé wordt gebruikt een forfaitaire correctie van 2,7% van de cataloguswaarde van de auto is verschuldigd (na vijf jaar in eigendom wordt dit forfait onder voorwaarden verlaagd naar 1,5%). Onder voorwaarden is het mogelijk of verplicht om af te wijken van de forfaitaire correctie en aan te sluiten bij het werkelijke privégebruik. Woon-werkverkeer geldt voor de btw ook als privégebruik; er zal daarom voor meer auto's een btw-correctie zijn verschuldigd dan voor de loonheffingen. Wij adviseren ondernemers met een wagenpark van enige omvang contact op te nemen met een btw-specialist.

1.25 Verstrekking voorzieningen voor thuiswerken (btw)

Tot en met begin 2022 waren van overheidswege verschillende COVID-19-maatregelen van kracht, waaronder het advies om zoveel mogelijk thuis te werken; ook daarna heeft thuiswerken een grote vlucht genomen. Daardoor bestaat de mogelijkheid dat u in het kader van thuiswerken extra voorzieningen aan uw werknemers heeft verstrekt. Het verstrekken van thuiswerkplekken aan werknemers kent in beginsel een zakelijke oorzaak. Dit betekent dat de btw op deze kosten in aftrek gebracht mag worden op basis van het algemene aftrekrecht (pro rata), als u op basis van overeenkomst en factuur de afnemer van de verstrekte goederen bent. Voor zover de werknemers de thuiswerkplek echter ook voor privédoeleinden kunnen gebruiken, is sprake van een bevoordeling van de werknemers (in de vorm van de uitkering van loon in natura). Dat zou betekenen dat op grond van het Besluit uitsluiting aftrek omzetbelasting (BUA) de eerder genoten btw-aftrek (deels) gecorrigeerd moet worden indien het totaal van deze bevoordeling (en andere bevoordelingen) per werknemer op boekjaarbasis meer bedraagt dan € 227 (exclusief btw). Gelet op aanvankelijk de bijzondere situatie rondom COVID-19, maar meer in het algemeen ook de geldende arboregelgeving kan mogelijk gesteld worden dat voor de verstrekking van thuiswerkplekken geen BUA-correctie hoeft te worden gemaakt. Een dergelijke correctie mag namelijk achterwege blijven indien de verstrekking van thuiswerkplekken haar oorzaak vindt in een 'bijzondere omstandigheid', waardoor de werkgever genooddaakt is om deze werkplekken te verstrekken. Het persoonlijke voordeel van werknemers kan in dat geval ondergeschikt zijn aan het bedrijfsbelang.

Afhankelijk van de feiten en omstandigheden dient te worden nagegaan in hoeverre het BUA van toepassing is op verstrekkingen in het kader van thuiswerken. Wij raden aan contact op te nemen met uw adviseur indien u voorzieningen verstrekt aan uw werknemers in het kader van thuiswerken.

1.26 Debiteur betaalt niet, vraag de btw terug

Als een debiteur u niet betaalt, kunt u onder omstandigheden de btw terugvragen die u hebt voldaan aan de Belastingdienst. Let op: als u afspraken maakt met uw debiteur omtrent de betaling van de factuur, kan het zijn dat uw vordering wordt omgezet in een lening. In dat geval kunt u meestal niet om teruggaaf verzoeken bij de Belastingdienst. Alvorens u een betalingsregeling voorstelt, dient u dus goed na te gaan of uw debiteur uiteindelijk aan zijn verplichtingen zal voldoen of niet. U moet het verzoek om teruggaaf tijdig op aangifte indienen. Dat betekent in de btw-aangifte over het tijdvak waarin duidelijk is geworden dat uw afnemer niet betaalt. Uiterlijk één jaar na het opeisbaar worden van de vordering wordt geacht dat de debiteur niet meer zal betalen en moet u de btw terugvragen.

1.27 Btw-positie commissarissen en leden raden van toezicht en bestuur

Of leden van raden van commissarissen en raden van toezicht (hierna: toezichthouders) kwalificeren als btw-ondernemer hangt ervan af of sprake is van het 'zelfstandig' verrichten van een economische activiteit. Dit moet per geval worden beoordeeld. In een op [6 mei 2021 gepubliceerd besluit](#) stelt de staatssecretaris van Financiën zich op het standpunt dat de individuele toezichthouders niet als btw-ondernemer kwalificeren indien en voor zover zij alleen gezamenlijk, dus met de andere toezichthouders van bijvoorbeeld de raad van commissarissen, bevoegd zijn om beslissingen te nemen of toezicht te houden. Op [2 augustus 2021](#) is hierover nog een besluit gepubliceerd. Hebt u vragen hierover, dan adviseren wij u contact op te nemen met een van onze btw-specialisten. Dit geldt ook voor de btw-positie van statutaire bestuurders die niet in loondienst zijn. Op dit moment is over deze laatste categorie een vraag aanhangig bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (TP, C-288/22); de advocaat-generaal bij deze zaak betoogt dat ook statutaire bestuurders doorgaans niet als btw-ondernemer kwalificeren.

1.28 Kleineondernemersregeling in de btw

Sinds 1 januari 2020 geldt een nieuwe kleineondernemersregeling (KOR). Onder de nieuwe KOR kunnen btw-ondernemers die in Nederland wonen, zijn gevestigd of in Nederland een vaste inrichting hebben voor een btw-vrijstelling kiezen. Hiervoor moet u zich aanmelden bij de Belastingdienst. De omzet per kalenderjaar mag in Nederland niet hoger zijn dan € 20.000. Deelname aan de KOR geldt voor een periode van minimaal drie jaar. Anders dan onder de oude KOR kunnen ook rechtspersonen deze nieuwe regeling gebruiken. Als de nieuwe KOR wordt gebruikt, mag geen btw op de uitgaande prestaties worden berekend. Daar staat tegenover dat de btw op kosten (voorbelasting) ook niet mag worden afgetrokken. Btw-ondernemers die de nieuwe KOR toepassen, hoeven geen btw-aangiften in te dienen en moeten een beperkte btw-administratie voeren. Tot een jaaromzet van € 1.800 geldt een registratiedrempel en is het niet verplicht om zich als btw-ondernemer te melden bij de Belastingdienst. Dit is echter wel toegestaan en kan in bepaalde gevallen voordelig zijn.

1.29 Btw-regeling e-commerce

Op 1 juli 2021 zijn de btw-regels voor afstandsverkopen aan particulieren binnen de EU veranderd. De individuele drempelbedragen per land zijn vervallen. In plaats daarvan geldt een gezamenlijke drempel voor de hele EU van € 10.000 per kalenderjaar. Verwacht u een omzet boven € 10.000, dan berekent u de btw van het EU-land waar u uw goederen levert. Om administratieve lasten te beperken, kunt u online aangifte doen via het eenloketsysteem (onestopshop/OSS-regeling) van de Belastingdienst.

1.30 Bewaarplicht

Het opruimen en vernietigen van oude administratieve gegevens kan u een kostenbesparing opleveren. U moet echter wel rekening houden met de wettelijke bewaartermijn van ten minste zeven jaar van uw administratieve gegevens. Met betrekking tot onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen, moet u de btw-boekhouding tien jaar bewaren. Voor de btw geldt in bepaalde gevallen een bijzondere bewaarplicht (van tien jaar) wanneer telecommunicatie-, omroep- en elektronische diensten grensoverschrijdend worden aangeboden. Een bewaartermijn van tien jaar geldt ook als u gebruikmaakt van het eenloketsysteem (onestopshop/OSS-regeling) of optreedt als online platform dat faciliteert bij de levering van goederen of verrichting van diensten door derden. Permanente stukken (aktes, pensioen- en lijfrentepolissen enzovoort) mogen niet worden weggegooid. Raadpleeg voor het opruimen daarom eerst uw adviseur.

Tip: als u de gegevens van verkoopbonnen digitaal opslaat en deze ter beschikking kunt stellen aan de Belastingdienst, is het niet meer noodzakelijk om kassabonnen, kassarollen en dergelijke op papier te bewaren. Dit geldt ook voor facturen, mits bij het scannen geen informatie verloren gaat. Wij adviseren u dit eerst met de Belastingdienst af te stemmen voordat u originele documenten vernietigt.

1.31 Verklaring 90% aftrekgerechtigd gebruik onroerende zaken (btw)

Als u vorig boekjaar een onroerende zaak hebt aangekocht en hierbij is geopteerd voor btw-belaste levering, moet u binnen vier weken na afloop van dit (tweede) boekjaar een verklaring afgeven aan de verkoper dat u de onroerende zaak al dan niet voor 90% of meer hebt gebruikt voor btw-aftrekgerechtigde doeleinden. Bij doorverkoop van de onroerende zaak binnen de referentieperiode dient deze verklaring binnen vier weken na de levering worden gedaan.

1.32 Subsidies

Beoordeel of u mogelijkheden hebt om (niet-)fiscale subsidies te verkrijgen. In veel gevallen moet een eventuele aanvraag voor het einde van het boekjaar bij de desbetreffende instantie binnen zijn. Ook kan het voorkomen dat bepaalde handelingen (opdracht, aanbetaling en/of ingebruikname) nog dit jaar moeten plaatsvinden voor het verwerven van een toekomstige subsidie. Raadpleeg uw adviseur hierover. Let op: het kan voorkomen dat er een interessante samenloop is met andere regelingen, zie onderdeel [1.1](#) en [1.5](#).

1.33 Voorlopige aanslag Vpb/IB

Als uw resultaat over 2023 achterblijft bij uw prognose, kan uw voorlopige aanslag 2023 te hoog zijn. In principe vergoedt de Belastingdienst geen belastingrente over terug te betalen bedragen inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting. Daarom kunt u overwegen om te verzoeken om herziening van de voorlopige aanslag.

Daarentegen is het, gelet op de verschuldigde belastingrente, aan te raden om bij een te verwachten hogere belastinglast tijdig te verzoeken om herziening van de voorlopige aanslag. Indien een verzoek tot aanpassing van de voorlopige aanslag 2023 voor 1 mei 2024 wordt gedaan (als het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar, anders binnen vier maanden na afloop van het boekjaar), is over de voorlopige aanslag geen belastingrente verschuldigd mits deze conform het verzoek wordt herzien. Gelet op de regeling van de belastingrente adviseren wij om in het vierde kwartaal van 2023, maar uiterlijk in de eerste maanden van 2024 te onderzoeken in hoeverre het geschatte belastbaar bedrag afwijkt van het werkelijke belastbaar bedrag. Raadpleeg daartoe uw adviseur, die u hierin kan bijstaan.

1.34 Ontslagvergoeding

Onder omstandigheden is het mogelijk dat de ontslaguitkering aan een werknemer wordt gezien als een regeling voor vervroegde uittreding of dat deze als excessief wordt bestempeld. De werkgever kan dan worden geconfronteerd met een strafheffing op het gebied van de loonheffing van 52% respectievelijk 75%, berekend over de ontslagvergoeding. Overleg tijdig met uw adviseur of de strafheffing mogelijk van toepassing is bij lopende ontslagsituaties. Let op, er hoeft geen sprake te zijn van een hoge ontslagvergoeding om te spreken van een excessieve ontslagvergoeding. Het excessieve karakter van de ontslagvergoeding wordt bepaald aan de hand van het totaal door uw werknemer uit de dienstbetrekking genoten loon over verschillende kalenderjaren. Dit maakt dat ook bij hoge uitbetalingen van equityplannen in bijvoorbeeld het jaar voor vertrek sprake kan zijn van een strafheffing op excessieve vertrekvergoedingen.

1.35 Maak dit jaar nog gebruik van de tijdelijke regeling willekeurige afschrijving

Als u dit jaar nog investeert in bepaalde bedrijfsmiddelen, kunt u daarop tot maximaal 50% van de aanschaffings- of voortbrengingskosten een keer willekeurig afschrijven. Bedrijfsmiddelen kwalificeren voor de regeling als de verplichtingen of de voortbrengingskosten in 2023 zijn gemaakt en de bedrijfsmiddelen nog niet eerder in gebruik zijn genomen. Let op: de volgende bedrijfsmiddelen zijn uitgesloten van de tijdelijke willekeurige afschrijving:

- gebouwen, schepen en vliegtuigen;
- bromfietsen, fietsen met trapondersteuning, motorrijtuigen en mobiele machines met beperkte snelheid;
- personenauto's die niet zijn bestemd voor het beroepsvervoer over de weg, met uitzondering van auto's zonder CO₂-uitstoot;
- immateriële activa en dieren;

- voor het openbaar verkeer openstaande wegen en paden, daaronder begrepen de in die wegen en paden liggende bruggen, viaducten, duikers en tunnels;
- bedrijfsmiddelen die ter beschikking worden gesteld aan derden (tenzij dit voor korte duur aan opeenvolgende huurders is);
- bedrijfsmiddelen waarop al op grond van een andere regeling willekeurig wordt afgeschreven.

Voorwaarde is dat de investering, bijvoorbeeld een machine, in beginsel voor 1 januari 2026 in gebruik wordt genomen. Raadpleeg uw adviseur voor de details van de regeling.

2 Ondernemer eenmanszaak, vof, cv en maatschap

2.1 Begrip 'ondernemer'

De Wet inkomstenbelasting 2001 verstaat onder een ondernemer de belastingplichtige:

1. voor wiens rekening een onderneming wordt gedreven;
2. die rechtstreeks wordt verbonden voor verbintenissen betreffende die onderneming, dat wil zeggen: die aansprakelijk is voor de zakelijke schulden van de onderneming.

Ga na of uw situatie voldoet aan deze criteria voor het fiscaal ondernemerschap en bespreek met uw adviseur wat gewenst is.

2.2 Toetsing meewerkaf trek of arbeidsbeloning voor meewerkende partner

De meewerkaf trek is, afhankelijk van het aantal door de partner meegewerkte uren, een bepaald percentage van de winst. De meewerkaf trek kan alleen worden geclaimd als uw partner zonder enige vergoeding meewerkt. Hebt u wel gekozen voor een arbeidsbeloning van uw partner, dan komt die niet ten laste van de winst uit onderneming als de vergoeding lager is dan € 5.000 op jaarbasis. Bij uw partner is de vergoeding dan niet belast.

U kunt overwegen om uw meewerkende partner een arbeidsbeloning toe te kennen. Wellicht dat een firma met uw partner tot de mogelijkheden behoort. Door verdeling van de winst kunnen aanzienlijke progressievoordelen ontstaan en kan de partner onder voorwaarden gebruikmaken van de ondernemersfaciliteiten (zelfstandigenaftrek, startersaftrek, mkb-winstvrijstelling, stakingsaftrek enzovoort). Zie ook onderdeel [2.3](#) en [2.4](#). Het Belastingplan 2024 verlaagt de mkb-winstvrijstelling met ingang van 2024 overigens wel van 14% naar 13,31%.

2.3 Urencriterium voor zelfstandigenaftrek

De zelfstandigenaftrek bedraagt € 5.030 (€ 2.515 als op 1 januari de AOW-leeftijd is bereikt). Van de in een kalenderjaar totaal beschikbare tijd voor het verrichten van werkzaamheden moet 50% of meer zijn besteed aan het drijven van een (of meer) onderneming(en), met een minimum van 1.225 uren. Voldoet u niet aan dit urencriterium, dan hebt u geen recht op de zelfstandigenaftrek en ook niet op de speur- en ontwikkelingsaftrek (S&O-aftrek) en de meewerkaf trek. Bent u starter, dan geldt een verhoogde zelfstandigenaftrek en niet de voorwaarde dat 50% of meer van de tijd aan de onderneming moet worden besteed (wel nog steeds ten minste 1.225 uren). Bent u starter en hebt u recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering, dan is een tijdsbesteding van minimaal 800 uren aan uw onderneming voldoende. Noteer de uren die u maakt voor de onderneming in uw agenda.

De zelfstandigenaftrek wordt in 2024 verlaagd naar € 3.750, zie ook onderdeel [5.4.15](#). De aftrek is beperkt tot het basistarief in box 1 (36,93% in 2023 en 36,97% in 2024).

2.4 Firma met uw partner

Als uw partner meewerkt, kunt u met uw partner een firma aangaan. De meewerkende partner wordt dan ook zelfstandig ondernemer voor de inkomstenbelasting en heeft daardoor recht op alle ondernemersfaciliteiten, zoals de zelfstandigenaftrek en de mkb-winstvrijstelling, tenzij de partner alleen ondersteunende werkzaamheden verricht. Voorwaarde is dat een firmacontract wordt opgesteld, waarin voor de aanvangsdatum van de firma een terugwerkende kracht van maximaal negen maanden kan worden opgenomen. Overleg met uw adviseur over het (gewenste) effect.

2.5 Verkoop onderneming, omzetting in bv of starten nieuwe onderneming

Wanneer u overweegt uw onderneming te verkopen of om te zetten in een bv, raden wij u aan om voor het einde van het jaar te beoordelen of het fiscaal gewenst is om dit nog in 2023 te doen, of juist pas in 2024. Bij een verkoop van de onderneming kan de peildatum van 1 januari 2024 voor box 3 nog een rol spelen.

De fiscale winst behaald met de staking van de oude onderneming kan in beginsel fiscaal geruisloos worden doorgeschoven naar de nieuwe onderneming. Dit leidt dus niet tot directe afrekening in de inkomstenbelasting.

2.6 Middeling 2021-2023

Het is onder bepaalde voorwaarden mogelijk uw belastbare inkomens in box 1 (werk en woning) van 2021 tot en met 2023 te middelen, waardoor u over deze jaren wellicht in totaal minder belasting betaalt.

Let op: de te middelen jaren mogen slechts eenmaal in de middelingsberekening worden betrokken. Beoordeeld moet worden welke van de te middelen jaren u een zo hoog mogelijke belastingteruggaaf oplevert. Mogelijk kunt u ook voorgaande jaren nog middelen. Dit is afhankelijk van de dagtekening van de definitieve aanslagen inkomstenbelasting over de desbetreffende jaren.

De middelingsregeling is overigens per 1 januari 2023 afgeschaft. Op grond van overgangsrecht is het laatste tijdvak waarover nog zal kunnen worden gemiddeld 2022-2024.

2.7 Startende ondernemer

Voor startende ondernemers zijn er enkele specifieke zaken waarmee tegen het einde van het kalenderjaar rekening kan/moet worden gehouden, zoals:

- willekeurige afschrijving voor startende ondernemers;
- afdekken van het overlijdensrisico om de nabestaanden niet onverzorgd achter te laten;
- reserveren voor belastingbetalingen;
- urenregistratie voor onder andere de zelfstandigenaftrek.

2.8 Btw-keuzevermogen

De btw-regelgeving maakt het mogelijk een investeringsgoed geheel of gedeeltelijk als zakelijk of privé te bestemmen. Bij geheel zakelijk bestemmen is mogelijk wel een btw-correctie nodig voor privégebruik. Bij zakelijke etikettering van onroerende zaken voor de btw is alleen nog aftrek van voordruk-btw mogelijk voor zover sprake is van btw-belast zakelijk gebruik. U hoeft dan geen correctie meer te maken voor privégebruik.

Houdt u er rekening mee dat het etiketteren van het vermogen tot btw-ondernemingsvermogen of privévermogen volgens het Ministerie van Financiën moet gebeuren op het tijdstip dat de eerste investering wordt gedaan (bij panden dus meestal bij de aankoop van de ondergrond) of op het moment van eerste ingebruikname. De etikettering van het vermogen voor de btw staat overigens los van de etikettering van het vermogen voor de inkomstenbelasting. Voor de etiketteringskeuze bij auto's zie onderdeel [1.15](#).

2.9 Voorkom verliesverdamping (IB)

Een verlies uit werk en woning geleden in 2023 is alleen verrekenbaar met winsten behaald in 2020, 2021 en 2022 (carry-back) en de winsten behaald in de jaren 2024 tot en met 2032 (carry-forward). Daarna gaan deze verliezen verloren. Verliezen uit 2014 zullen per 31 december 2023 verdampen. Om verliesverdamping te voorkomen, kan wellicht het resultaat worden verhoogd door bijvoorbeeld kosten en lasten uit te stellen of voorzieningen te laten vrijvallen. Of misschien kunnen stille reserves besloten in uw bedrijfsmiddelen en/of activiteiten worden gerealiseerd. Neem hierover contact op met uw adviseur.

2.10 Bedrijfsopvolging

Bij (gedeeltelijke) bedrijfsopvolging en estateplanning kan het fiscaal interessant zijn (een deel van) uw IB-onderneming aan uw toekomstige erfgenamen te schenken. De Successiewet kent hiervoor namelijk onder bepaalde voorwaarden een aantal faciliteiten, waaronder een vrijstelling van maximaal 100% en/of tien jaar (rentedragend) uitstel van belastingbetaling. Deze bedrijfsopvolgingsfaciliteiten (BOR) kunnen ook van toepassing zijn bij overlijden. Zie verder onderdeel [3.10](#).

2.11 Beperking afschrijving gebouwen

Het Belastingplan 2024 bevat een maatregel op grond waarvan gebouwen binnen de IB-onderneming vanaf 1 januari 2024 nog maar kunnen worden afgeschreven tot 100% van de bodemwaarde in plaats van 50%. Als u nog dit jaar een gebouw aanschafft, kunt u echter op grond van overgangsrecht nog gedurende drie jaar voor de afschrijving uitgaan van 50% van de bodemwaarde, zie ook onderdeel [5.4.8](#).

3 Bv en nv

3.1 Aangaan fiscale eenheid

Het aangaan van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting tussen meerdere vennootschappen heeft bepaalde voordelen, zoals het doen van één aangifte voor de vennootschapsbelasting, het neutraliseren van onderlinge handelstransacties, het fiscaal geruisloos doorvoeren van een herstructurering en de directe verrekening van onderlinge winsten en verliezen van gevoegde vennootschappen. Raadpleeg hierover uw adviseur (zie ook onderdeel [3.2](#) en [3.3](#)).

3.2 Aanvragen fiscale eenheden die per 1 januari 2024 moeten ingaan

Wilt u een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2024 aangaan, dan moet op 1 januari 2024 worden voldaan aan alle voorwaarden voor de fiscale eenheid. Vervolgens hebt u drie maanden de tijd om een verzoek in te dienen. Het verzoek moet voor 1 april 2024 bij de fiscus binnen zijn.

3.3 Verbreken fiscale eenheid per 31 december 2023

Als het gewenst is om per 1 januari 2024 geen onderdeel meer te zijn van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, moet het verzoek tot ontvoeging uiterlijk 31 december 2023 zijn ingediend. In bepaalde gevallen kan het voordelig zijn om een fiscale eenheid tussen meerdere winstgevende vennootschappen te beëindigen. Op die manier kunnen de vennootschappen afzonderlijk gebruikmaken van de lagere 'mkb-schijf' in de vennootschapsbelasting. Ook kan het verbreken van een fiscale eenheid leiden tot de toepassing of verhoging van de investeringsaftrek. Uiteraard zijn er ook nadelen verbonden aan het niet langer gevoegd zijn in een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Breng alle voor- en nadelen goed in kaart voor u overgaat tot een ontvoeging.

Let op: nagegaan moet worden of door het verbreken van de fiscale eenheid geen fiscale sanctiebepalingen in werking treden. Raadpleeg hierover uw adviseur.

Bent u in de loop van boekjaar 2023 een fiscale eenheid aangegaan, dan leidt beëindiging van de fiscale eenheid voor 31 december 2023 ertoe dat de fiscale eenheid nooit heeft bestaan.

3.4 Dividenduitkering wegens verhoging aanmerkelijkbelangtarief (box 2)

Het aanmerkelijk belang kent nu nog één tarief van 26,9%. Met ingang van 2024 gaat dit omhoog naar 33% voor zover het inkomen uit aanmerkelijk meer dan € 67.000 (per persoon) bedraagt. Daaronder gaat een opstaptarief gelden van 24,5%, zie ook [onderdeel 5.4.4](#). Het kan zijn dat u als dga overweegt om dit jaar nog een dividend uit te laten keren. Het dividend kan bijvoorbeeld worden gebruikt om op een spaarrekening te zetten, mee te beleggen, de eigenwoningschuld (deels) af te lossen of een eventuele andere schuld aan de eigen bv af te lossen. Dit soort keuzes zijn afhankelijk van een aantal variabelen, waaronder het in de toekomst te verwachten rendement. Wat echter zeker is, is dat er dit jaar nog tegen een tarief van 26,9% kan worden uitgekeerd, terwijl dat vanaf volgend jaar 33% wordt (op het tariefopstapje na). Het is dus relevant om de analyse te maken of nog van het lagere tarief gebruikgemaakt kan worden.

3.5 Fictief salaris, fictieve rente en fictieve huur

Iedere houder van een aanmerkelijk belang die voor zijn bv werkzaamheden verricht, wordt op grond van de gebruikelijkloonregeling geacht een salaris te ontvangen uit de bv. De hoogte bedraagt in 2023 minimaal € 51.000, enkele specifieke situaties uitgezonderd. Worden zaken verhuurd aan een vennootschap waarin u een aanmerkelijk belang hebt of hebt u geld geleend aan een dergelijke vennootschap? Dan moet u (fictief) een zakelijke huur of rente verantwoorden in uw aangifte als resultaat uit overige werkzaamheden (zie ook onderdeel [4.13](#)).

Als u fictief salaris, fictieve huur of fictieve rente ontvangt, kan de bv in beginsel aanspraak maken op een corresponderende fiscale aftrekpost.

3.6 Lenen van uw bv (inclusief rekening-courant): let op regeling tegen excessief lenen

Als directeur-groootaandeelhouder (dga) kunt u bijvoorbeeld uw beleggingen financieren met een lening van uw bv. De lening zit dan net als de beleggingen in box 3. Het lenen moet gebeuren op zakelijke voorwaarden. Een onderdeel van de zakelijkheid is een schriftelijke vastlegging. Bespreek met uw adviseur welke voorwaarden u nog meer overeen moet komen. Als u de lening bent aangegaan voor de eigen woning, dan is de rente aftrekbaar als de lening fiscaal kwalificeert als een eigenwoningsschuld in box 1. Voor een lening van na 2012 gelden daarbij in beginsel extra eisen.

Hebt u als dga een structureel hoge rekening-courantschuld bij uw bv, dan loopt u het risico dat de Belastingdienst (een deel van) de schuld aanmerkt als dividenduitkering en een correctie aanbrengt, eventueel zelfs verhoogd met een boete. Dit risico kunt u verminderen door zorg te dragen voor een degelijke documentatie, waarin ook de zekerheden zijn opgenomen.

Met ingang van 2023 geldt daarnaast een nieuwe maatregel om excessief lenen bij de eigen bv te ontmoedigen. Voor zover de totale som van schulden bij de eigen bv aan het einde van het kalenderjaar meer bedraagt dan € 700.000 (gezamenlijk met partner), wordt inkomen in box 2 geconstateerd. De eerste peildatum is dus aan het einde van dit jaar. Vanaf 2024 wordt het maximumbedrag voor de schuld overigens verlaagd tot € 500.000 (peildatum 31 december 2024). Eigenwoningsschulden bij de eigen bv zijn uitgezonderd van deze maatregel, waarbij voor schulden aangegaan na 2022 de bv een hypotheekrecht op de woning moet hebben. Bespreek met uw adviseur of u nog voor het einde van het jaar actie dient te ondernemen.

3.7 Vordering op uw bv (inclusief rekening-courant)

Als de dga een vordering heeft op de eigen bv, is de terbeschikkingstellingsregeling van toepassing, zie ook onderdeel [4.13](#). In beginsel worden de voordelen belast in box 1. Een uitzondering is gemaakt voor de situatie dat gedurende het kalenderjaar het saldo van de rekening-courant niet hoger is geweest dan € 17.500, waarbij de bv tevens geen rente in aanmerking neemt. Deze situatie bespaart een hoop administratieve rompslomp. Zorg er in andere situaties voor dat de voorwaarden zakelijk zijn, anders zou een eventueel afwaarderingsverlies weleens niet aftrekbaar kunnen zijn. Het lenen aan de bv kan onder omstandigheden voordelig zijn vanaf volgend jaar. De rentaftrek levert fiscaal vaak meer op dan de rentebate.

3.8 Borgstellingsprovisie bedingen bij bv

Staat u als dga in privé borg voor een door de bank aan uw bv verstrekte lening, dan moet u hiervoor een vergoeding bedingen bij uw bv. De bank kan u immers in privé aanspreken om de schuld, inclusief rente, te betalen als de bv hiertoe niet in staat is. Wij raden u aan een zakelijke borgstellingsprovisie bij uw bv in rekening te brengen om te voorkomen dat de Belastingdienst dit (eventueel zelfs met boetes) corrigeert. De vergoeding voor de borgstelling wordt beschouwd als een voordeel volgens de terbeschikkingstellingsregeling en belast als resultaat uit overige werkzaamheden in box 1, zie ook onderdeel [4.13](#). De bv kan de vergoeding aftrekken.

3.9 Uitkeringstoets bij dividenduitkering

Indien aan de aandeelhouder een (interim-)dividenduitkering, terugbetaling op aandelen gestort kapitaal of inkoop van eigen aandelen anders dan om niet plaatsvindt, dan moet er een uitkeringstoets worden gedaan. Het bestuur van de vennootschap dient de toets uit te voeren alvorens over te gaan tot uitkering.

3.10 Bedrijfsopvolging

Bij (gedeeltelijke) bedrijfsopvolging en estateplanning kan het fiscaal interessant zijn (een deel van) uw IB-onderneming of een pakket aandelen in uw bv aan uw toekomstige erfgenamen of aan de beoogde bedrijfsopvolger te schenken. De Successiewet kent hiervoor namelijk onder bepaalde voorwaarden een aantal faciliteiten, waaronder een voorwaardelijke vrijstelling van ruim 83% van het kwalificerende ondernemingsvermogen (in sommige gevallen zelfs oplopend tot 100%) en tien jaar (rentedragend) uitstel van belastingbetaling. Deze bedrijfsopvolgingsfaciliteiten (BOR) kunnen ook van toepassing zijn bij overlijden. De vennootschapsstructuur moet wel aan specifieke eisen voldoen. Indirecte belangen van onder de 5% vallen als zodanig niet meer onder de BOR. Ook de inkomstenbelastingclaim kan onder bepaalde voorwaarden worden doorgeschoven (DSR). Bij schenking van (een deel van) uw IB-onderneming moet de begunstigde in beginsel al 36 maanden medeondernemer zijn en bij schenking van de aandelen in uw bv moet de begunstigde in beginsel al 36 maanden in dienst zijn.

De komende jaren wijzigt het nodige in de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten. Door een maatregel in het pakket Belastingplan 2024 worden aan derden verhuurde onroerende zaken vanaf 2024 voor de BOR en de DSR wettelijk altijd als beleggingsvermogen aangemerkt waardoor deze niet meer kwalificeren voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten. Zie verder onderdeel [5.8](#).

3.11 Functionele valuta of de euro

Het is mogelijk aangifte vennootschapsbelasting te doen in een andere valuta dan de euro. Om met ingang van 2024 gebruik te maken van deze mogelijkheid, moet u voor 1 januari 2024 een verzoek indienen bij de Belastingdienst. Hebt u eenmaal gekozen voor het gebruik van de functionele valuta, dan geldt dit in beginsel voor een periode van tien jaar.

3.12 Heroverweging bv en nv

De huidige economische omstandigheden kunnen voor u het moment zijn de gekozen rechtsvorm waarbinnen u uw onderneming drijft te heroverwegen. Belangrijke factoren die hierbij een rol kunnen spelen zijn het effect van de fiscaliteit op uw besteedbaar inkomen voor u als ondernemer en de risico's die met uw onderneming gepaard gaan. Uiteraard kunnen meer factoren een rol spelen.

Bij terugkeer uit een bv of nv naar een eenmanszaak of vof kunt u gebruikmaken van een fiscale faciliteit, waarbij u geruisloos (dus zonder af te rekenen met de Belastingdienst) kunt terugkeren uit een bv of nv. Een mogelijk voordeel is verder het niet van toepassing zijn van de gebruikelijkloonregeling. Bespreek dit eens met uw adviseur.

3.13 Transfer pricing

Als u in meerdere landen ondernemingen hebt, kan een wijziging in de allocatie van bepaalde bedrijfsprocessen (uw 'supply chain') leiden tot een wijziging in de onderling te hanteren verrekenprijzen. Een eventuele wijziging in de allocatie van bedrijfsprocessen kan voor een in internationaal verband opererende groep van vennootschappen naast belastingbesparing wellicht ook een directe kostenbesparing opleveren. Bespreek dit eens met uw adviseur.

3.14 Mandatory-disclosurerichtlijn (DAC6)

In Nederland is het onder omstandigheden verplicht om bepaalde (potentieel fiscaal agressieve) constructies te melden. Het begrip 'constructie' is breed en kan bijvoorbeeld bepaalde internationale reorganisaties, overeenkomsten en overdrachten omvatten. De meldingsplicht staat ook wel bekend als de Mandatory Disclosure Rules (Europese richtlijn DAC6). Tijdens de parlementaire behandeling van de Nederlandse implementatie van de Mandatory Disclosure Rules is onderkend dat het in de praktijk moeilijk kan zijn om te bepalen of een bepaalde constructie al dan niet meldingsplichtig is. Raadpleeg uw adviseur bij vragen, aangezien boetes in Nederland voor niet-naleving kunnen oplopen tot € 900.000.

3.15 Richtlijn voor gegevensuitwisseling digitale platformen (DAC7), eerste rapportagedeadline op 31 januari 2024

In Nederland geldt voor boekjaren vanaf 1 januari 2023 een rapportageverplichting voor digitale platformexploitanten om informatie over bepaalde gebruikers ('verkopers') op hun platform te verstrekken aan de Belastingdienst. Deze verplichting vloeit voort uit Richtlijn EU 2021/514 ('DAC7'), zie ook onderdeel [5.12.2](#). Houd er rekening mee dat de eerste gegevens uiterlijk op 31 januari 2024 moeten worden aangeleverd.

3.16 Country-by-Country Reporting

Vanaf 1 januari 2016 geldt voor multinationale ondernemingen met een omzet vanaf € 750 miljoen een gestandaardiseerde documentatieverplichting: Country-by-Country (CbC) Reporting. CbC-reporting is de implementatie van actiepunten 13 van het OESO Base Erosion and Profit Shifting- (BEPS)-project. Volgens CbC-reporting moet de rapporterende entiteit van de multinationale onderneming jaarlijks een landenrapport aanleveren bij de belastingdienst in het land waarvan deze entiteit fiscaal inwoner is. In Nederland gevestigde entiteiten van de multinationale onderneming moeten de Belastingdienst melden welke entiteit binnen de multinationale onderneming het landenrapport zal indienen en in welk land. Deze notificatie moet uiterlijk op de laatste dag van elk verslagjaar door de Belastingdienst zijn ontvangen.

Het wetsvoorstel ter implementatie van de EU-richtlijn voor de *openbaarmaking* van informatie over de winstbelasting (public CbC Reporting) is momenteel nog aanhangig bij de Eerste Kamer. Dit moet gaan gelden voor boekjaren die starten op of na 22 juni 2024, zie verder onderdeel [5.12.3](#).

3.17 Innovatiebox

Voor winsten uit zelfontwikkelde immateriële activa die zijn voortgevloeid uit werkzaamheden waarvoor een S&O-verklaring (speur- en ontwikkelingswerk) is afgegeven, kunt u gebruikmaken van een verlaagd (effectief) tarief van circa 9%. Er kunnen aanvullende voorwaarden gelden, bijvoorbeeld dat een octrooi of kwekersrecht is verleend voor de immateriële activa. Het kan dus fiscaal voordelig zijn om kwalificerende immateriële activa onder te brengen in de innovatiebox. Raadpleeg uw adviseur over de mogelijkheden.

3.18 Deelnemingsvrijstelling

De deelnemingsvrijstelling is in beginsel van toepassing op belangen van 5% of meer in het nominaal gestorte kapitaal van een vennootschap. Raadpleeg uw adviseur bij uw beslissingen in het kader van onder andere herstructurerings en de aankoop van deelnemingen.

3.19 Afwaarderen en/of prijsgeven van vorderingen

In het kader van herstructurerings kan het voorkomen dat een afgewaardeerde vordering op een deelneming wordt omgezet in aandelen of dat deze wordt kwijtgescholden. Onder omstandigheden heeft dit gevolgen voor de belastbare grondslag van zowel de debiteur als de crediteur. Raadpleeg uw adviseur voor meer informatie.

3.20 Optimaliseer verliesverrekening (Vpb)

Voor boekjaren die zijn begonnen op of na 1 januari 2022 geldt dat verliezen nog zijn te verrekenen met winsten van het vorige boekjaar, of met winsten van volgende boekjaren. Wel geldt dat niet alle winst gebruikt kan worden om de verliezen te verrekenen. Indien en voor zover de winst groter is dan € 1 miljoen, kan slechts 50% van de winst gebruikt worden om de verliezen te verrekenen. Bedraagt de winst bijvoorbeeld € 2 miljoen, dan kan dus slechts € 1,5 miljoen worden gebruikt om verliezen te verrekenen. Anders gezegd: om een verlies van € 1,5 miljoen te verrekenen is € 2 miljoen winst nodig. Zouden de winsten van € 2 miljoen en het verlies van € 2 miljoen in hetzelfde boekjaar vallen, dan resulteert een jaarresultaat van nihil en worden de verliezen een-op-een verrekend. Timing van winst en verlies levert dus een voordeel op.

3.21 Liquidatieverliesregeling

Hebt u een deelneming waarvan de onderneming is gestaakt, of is besloten om de onderneming te staken, dan dient de deelneming binnen drie jaar te worden geliquideerd en de vereffening van het vermogen te zijn voltooid. Behoudens onvoorziene omstandigheden, kan een eventueel liquidatieverlies anders niet worden genomen. Is 2023 het derde jaar na (het besluit tot) staken, dan moet u dus voor het einde van het boekjaar de liquidatie nog helemaal afronden.

Twee andere voorwaarden voor het kunnen nemen van een liquidatieverlies boven een bedrag van € 5 miljoen zijn:

- Er moet in principe gedurende ten minste vijf jaar een kwalificerend belang gehouden worden in de deelneming. Een kwalificerende deelneming is, kort gezegd, een belang van meer dan 50%, waardoor een zodanige invloed op de besluiten van de deelneming kan worden uitgeoefend dat de activiteiten van de deelneming kunnen worden bepaald.
- De deelneming is niet gevestigd buiten de EU, EER of een staat waarmee de EU een associatieovereenkomst heeft gesloten, en was dat ook de voorafgaande vijf jaar niet.

De hierboven genoemde vijfjaarstermijn eindigt op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan het voltooien van de vereffening. Soms kan even wachten met vereffenen (tot in het nieuwe jaar) dus lonen.

De liquidatieverliesregeling is overigens zeer gedetailleerd en complex. Het is aan te raden om overleg te plegen met uw adviseur.

3.22 Geef uw niet-werkende partner dividend

Partners die geen inkomen hebben, kunnen niet alle heffingskortingen benutten. Indien u dividend uitkeert, kunt u dat toerekenen aan uw partner. Met dit inkomen worden de heffingskortingen beter benut. Vanaf volgend jaar kunt u het opstarttarief van 24,5% voor het inkomen uit aanmerkelijk belang tot € 67.000 hiervoor gebruiken.

4 Privé

4.1 Boxhopping

Voorkom tijdelijke vermogensverschuivingen tussen box 3 (sparen en beleggen) en box 1 (werk en woning) of box 2 (aanmerkelijk belang). Een vermogensbestanddeel dat gedurende een periode van niet meer dan drie achtereenvolgende maanden deel uitmaakt van box 1 of 2 (en zowel daarvoor als daarna van box 3), wordt ook in box 3 in aanmerking genomen als in die periode een peildatum ligt voor box 3. Voor een periode van vier tot zes maanden geldt in eerste instantie hetzelfde, behalve wanneer u aannemelijk kunt maken dat u hebt gehandeld uit zakelijke overwegingen. Voor box 3-vermogen dat wordt ondergebracht in een vrijgestelde beleggingsinstelling (vbi) of een buitenlands beleggingslichaam waarin men een aanmerkelijk belang heeft, wordt zelfs een periode van achttien maanden aangehouden.

Vanaf 2023 kunnen met het oog op de gewijzigde heffingssystematiek in box 3 ook vermogensverschuivingen binnen deze box worden aangepakt. De Overbruggingswet box 3 voorziet namelijk in een antimisbruikbepaling tegen peildatumarbitrage die ervoor zorgt dat het tijdelijk omzetten van vermogensbestanddelen in box 3 niet tot een lagere belastingheffing kan leiden. Denk hierbij aan het vlak voor de peildatum omzetten van beleggingen in lager belaste spaartegoeden, waarbij vlak na de peildatum de spaartegoeden weer worden omgezet in beleggingen. Er geldt een arbitrageperiode van drie maanden. Bij transacties binnen de arbitrageperiode moet op verzoek aannemelijk kunnen worden gemaakt dat er sprake is geweest van zakelijke overwegingen.

4.2 Persoonsgebonden aftrek

De persoonsgebonden aftrek, waaronder giften, alimentatie en zorgkosten, komt in mindering op het inkomen in box 1. De aftrek is daarbij beperkt tot het basistarief in box 1 (36,93%). Een eventueel restant is aftrekbaar van het inkomen in box 3 (tarief 31%) en vervolgens van het inkomen in box 2 (tarief 26,9%). Stem uw inkomen en aftrek zo veel mogelijk op elkaar af. Houd ook rekening met eventuele Zvw-premies en de mogelijkheden om te middelen (het laatste mogelijke middelingstijdvak is 2022-2024, zie ook onderdeel [2.6](#)).

4.3 Betalingsmoment

Doet u aan het einde van het jaar nog betalingen, houdt u dan rekening met het betalingsmoment. Meestal geldt dat een betaling is gedaan op het moment waarop deze is bijgeschreven op de rekening van de ontvangende partij. Voor de inkomstenbelasting heeft de Hoge Raad echter uitgemaakt dat de betaling van aftrekbare bedragen heeft plaatsgevonden op de dag waarop de bank het bedrag heeft afgeschreven van de rekening van de belastingplichtige.

Voor onder meer de resultaten uit overige werkzaamheden, waaronder ook de terbeschikkingstellingsregeling (zie onderdeel [4.13](#)), geldt in beginsel het winstregime. Daarbij worden inkomsten en uitgaven toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Het moment van betaling speelt dan geen rol.

4.4 Toerekening inkomensbestanddelen bij partners

Sommige (negatieve) inkomensbestanddelen mogen willekeurig worden toegerekend aan partners. De persoonsgebonden aftrek en de inkomsten uit de eigen woning zijn hiervan belangrijke voorbeelden. Stem dit af op de niet-overdraagbare inkomensbestanddelen, maar vergeet hierbij niet de regels omtrent fiscaal partnerschap te bekijken (zie onderdeel [4.5](#)).

4.5 Fiscaal partnerschap 2023

Ongehuwd samenwonenden die allebei op hetzelfde woonadres in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) staan ingeschreven, zijn fiscale partners als aan een of meer van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Zij hebben een notarieel samenlevingscontract gesloten.
- Zij hebben samen een kind.
- Een van de partners heeft een kind en de ander heeft dit kind erkend.
- Zij zijn aangemeld als partners voor een pensioenregeling.
- Beide partners zijn eigenaar van de woning die het hoofdverblijf is.
- Een minderjarig kind staat ook ingeschreven op hetzelfde woonadres en er kan geen zakelijke huurovereenkomst tussen de samenwonenden worden overlegd.
- Zij waren vorig kalenderjaar al fiscale partners.

4.6 Planning specifieke zorgkosten

U kunt de persoonsgebonden uitgaven voor specifieke zorgkosten aftrekken voor zover die boven een bepaalde drempel uitkomen. De drempel is afhankelijk van het verzamelinkomen voor toepassing van de persoonsgebonden aftrek.

Onder specifieke zorgkosten vallen onder andere uitgaven voor genees- en heelkundige hulp, voorgeschreven medicijnen, hulpmiddelen (op brillen en contactlenzen na), extra gezinshulp en extra kosten van een op medisch voorschrift gehouden dieet. Uitgaven voor scootmobielen, rolstoelen of aanpassingen aan de woning komen niet in aanmerking. De aftrek in box 1 is beperkt tot het basistarief (36,93%).

4.7 Planning giften

Giften aan door de Belastingdienst erkende algemeen nut beogende instellingen (ANBI's), kwalificerende verenigingen of steunstichtingen SBBI kunt u aftrekken. De aftrek bedraagt in beginsel maximaal 10% van het verzamelinkomen voor toepassing van de persoonsgebonden aftrek. De drempel bedraagt 1% van het verzamelinkomen voor toepassing van de persoonsgebonden aftrek, met een minimum van € 60. Bij giften aan culturele instellingen kunt u zelfs rekenen op een verhoging van uw aftrekbare gift (de multiplier giftenaftrek). De verhoging bedraagt 25%, maar ten hoogste € 1.250. Stem uw giften af op de drempel en het maximum. Contante giften komen sinds 2021 niet meer voor aftrek in aanmerking. Voor kwalificerende giften is de aftrek in box 1 beperkt tot het basistarief (36,93%).

Met ingang van 2024 komen giften in natura met een waarde in het economische verkeer van in totaal meer dan € 10.000 per kalenderjaar uitsluitend voor aftrek in aanmerking als er een objectieve waardebeoordeling heeft plaatsgevonden die is opgenomen in een onafhankelijk taxatierapport of volgt uit een factuur, zie verder onderdeel [5.4.17](#).

Hebt u een bv, dan kan geven vanuit de bv mogelijk voordeliger zijn vanaf 2024, zie ook onderdeel [4.27](#) en onderdeel [5.4.13](#).

4.8 Vervangen gewone giften door een periodieke gift

De drempel en het maximum voor het aftrekken van giften gelden niet als de schenking aan de instelling de vorm heeft van een periodieke uitkering met een looptijd van ten minste vijf jaar en die voldoet aan de gestelde voorwaarden. Dit moet zijn vastgelegd in een notariële of onderhandse akte. De periodieke gift moet zijn gedaan aan een ANBI of aan een vereniging die aan bepaalde voorwaarden voldoet. Met ingang van 1 januari 2023 is de aftrek voor periodieke giften beperkt tot € 250.000 per jaar per belastingplichtige en eventuele fiscale partner.

4.9 Bestuurslid ANBI

Als u als vrijwilliger kosten maakt voor een ANBI, bijvoorbeeld in uw hoedanigheid als bestuurslid, en u mag deze kosten declareren maar u hebt dat niet gedaan, dan kunt u deze kosten onder voorwaarden aftrekken als gift aan de ANBI. Dit geldt ook als de ANBI niet in staat is de kosten te vergoeden, maar zij dat volgens maatschappelijke opvattingen wel behoort te doen.

4.10 Auto van de zaak

Indien u een auto ter beschikking krijgt van de werkgever, dan bedraagt de bijtelling voor privégebruik ten minste 22% van de cataloguswaarde. Voor nulmissieauto's (auto's die geen CO₂ uitstoten, in de regel volledig elektrische auto's) bedraagt de bijtelling in 2023 ten minste 16% gedurende de eerste zestig maanden na aanschaf voor zover de cataloguswaarde niet meer dan € 30.000 bedraagt. Voor het meerdere geldt het reguliere bijtellingspercentage van ten minste 22%, de korting wordt dus gemaximeerd op € 1.800. Een uitzondering hierop geldt voor waterstofauto's en zonnecelauto's: deze vallen volledig onder het verlaagde bijtellingspercentage. Voor auto's die meer dan vijftien jaar geleden voor het eerst in gebruik zijn genomen geldt de waarde in het economische verkeer als grondslag, en een bijtelling van ten minste 35%.

Vanaf 2024 wordt de definitie van een zonnecelauto aangescherpt voor nieuwe auto's van de zaak die na 1 januari 2024 op kenteken worden gezet, zie verder onderdeel [5.5.6](#).

4.11 Eigen bijdrage voor de auto van de zaak

Is met uw werkgever afgesproken dat u bepaalde kosten zelf moet betalen, regel het dan zo dat u deze kosten betaalt aan uw werkgever. Alleen de kosten voor het privégebruik die u aan uw werkgever hebt betaald, komen in mindering op de bijtelling voor het privégebruik van de auto. De werkgever kan de kosten die u bent verschuldigd voor privégebruik desgewenst zelf aan een derde betalen.

4.12 Verklaring geen privégebruik auto

Als u op jaarbasis 500 of minder privékilometers rijdt met de aan u ter beschikking gestelde auto van de werkgever, dan kunt u de Belastingdienst verzoeken een 'Verklaring geen privégebruik' af te geven. Na overlegging van deze verklaring aan uw werkgever hoeft die het voordeel van het privégebruik van de ter beschikking gestelde auto niet tot uw loon te rekenen. Zodra u constateert dat u in het kalenderjaar meer dan 500 kilometers privé zult gaan rijden, dient u dit direct te melden aan de Belastingdienst. Als uw werkgever weet of vermoedt dat meer dan 500 kilometers privé worden gereden, heeft ook die de plicht om dit te melden aan de Belastingdienst. Deze zal de Verklaring geen privégebruik dan intrekken. Wanneer deze meldingen niet, niet tijdig of niet op de voorgeschreven wijze worden gedaan, kan een vergrijpboete worden opgelegd. Over de periode dat bij u door uw werkgever ten onrechte geen loonheffing is ingehouden over het voordeel van het privégebruik van de ter beschikking gestelde auto, zal de Belastingdienst aan u (en niet aan uw werkgever) een naheffingsaanslag voor de loonheffing en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet opleggen (potentieel met boete en belastingrente).

Controleer uw kilometeradministratie op onvolkomenheden. Als u nalatig bent in het melden van het hogere privégebruik zal dit, afhankelijk van het geval, van invloed zijn op de hoogte van de boete die de Belastingdienst aan u kan opleggen.

4.13 Terbeschikkingstellingsregeling (box 1)

Als belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden wordt aangemerkt het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan:

- de onderneming of werkzaamheid van een verbonden persoon;
- de eigen aanmerkelijkbelangvennootschap of de aanmerkelijkbelangvennootschap van een verbonden persoon.

Ga na of een dergelijke relatie in 2023 bestaat of heeft bestaan. Denk daarbij ook aan rekening-courantverhoudingen, optierechten of het verhuren of ter beschikking stellen van een werkruimte in de eigen woning. Overleg met uw adviseur wat u eventueel moet doen.

4.14 Schenking aanmerkelijk belang (box 2)

In de inkomstenbelasting kunt u onder voorwaarden gebruikmaken van een doorschuiffaciliteit bij schenking van een aanmerkelijk belang (in essentie 5% of meer van de aandelen, opties of winstbewijzen) in een vennootschap die een materiële onderneming drijft (DSR). Ook zijn er voorwaarden verbonden aan de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten voor de schenk- en erfbelasting bij schenking of vererving van ondernemingsvermogen of een aanmerkelijk belang in een vennootschap die een materiële onderneming drijft, zie onderdeel [3.10](#). Als u overweegt een aanmerkelijk belang te schenken, raadpleeg dan uw adviseur.

4.15 Aftrek premie lijfrente, lijfrenterekening (jaarruimte en reserveringsruimte)

Bij een pensioentekort kunt u de jaarruimte benutten tot in totaal maximaal € 34.550 voor een lijfrentepremieaftrek. Daarnaast bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid om de in het verleden niet-benutte aftrekruijme alsnog te gebruiken tot maximaal € 38.000 door gebruik te maken van de reserveringsruimte. Stel met uw adviseur de maximaal aftrekbare premie vast.

Premies die u in de aangifte 2023 wilt aftrekken moeten in 2023 daadwerkelijk zijn betaald.

Let op: als u de betaalde lijfrentepremie geheel of gedeeltelijk niet kunt aftrekken, kan dubbele heffing optreden. Dit gebeurt voor zover u meer dan € 2.269 niet-aftrekbare premie per jaar hebt. Bespreek met uw adviseur of dit bij u het geval is en bekijk wat hiervan de consequenties zijn.

4.16 Extra vrijstelling in box 3?

U kunt een extra vrijstelling in box 3 creëren door (een deel van) uw vermogen te beleggen in groenfondsen. In 2023 bedraagt de vrijstelling € 65.072. Als u een fiscale partner hebt, kan de vrijstelling voor groene beleggingen oplopen tot maximaal € 130.144. Daarnaast ontvangt u voor groene beleggingen een extra heffingskorting die bij partners kan oplopen tot maximaal € 912. In 2025 wordt de vrijstelling overigens verlaagd tot € 30.000 per belastingplichtige.

4.17 Voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting

U kunt vanaf 1 december 2023 om een voorlopige teruggaaf inkomstenbelasting 2024 vragen als aannemelijk is dat de ingehouden loonbelasting hoger zal zijn dan de uiteindelijk verschuldigde inkomstenbelasting. Dit kan het geval zijn als u in 2024 aftrekposten zult hebben, zoals (hypotheek)rente in verband met de eigen woning, uitgaven voor inkomensvoorzieningen (onder andere lijfrentepremies), persoonsgebonden aftrek (onder andere alimentatie) en verliezen uit werk en woning uit voorgaande jaren.

4.18 Inkomstenbelasting terugvragen

Als u geen aangifte inkomstenbelasting hebt gedaan en het bedrag dat u aan belasting kunt terugkrijgen gelijk aan of hoger is dan de teruggaafgrens, dan kunt u dit tot vijf jaar na afloop van het kalenderjaar nog herstellen. De termijn voor inkomsten uit het jaar 2018 eindigt dus op 31 december 2023. Teruggaaf kan bijvoorbeeld worden gevraagd met de Aangifte-app, de online aangifte of het aangifteprogramma (voorheen ging dit via een T-biljet). De teruggaafgrens voor 2023 bedraagt € 16.

4.19 Toeslagen

Onder omstandigheden kunt u van de overheid een bijdrage ontvangen in de kosten van het levensonderhoud van uw kind, kinderopvang, huur en de premie van een zorgverzekering. Deze toeslagen vraagt u aan bij de Belastingdienst. Aan de aanvraag zijn termijnen verbonden.

4.20 Partnerschap en Successiewet

De Successiewet, waarin de heffing van erf- en schenkbelasting is geregeld, kent een hoge vrijstelling (maximaal € 723.526 in 2023) en een relatief laag tarief (10-20%) voor de verkrijging van vermogen door overlijden van de partner. Deze partnervrijstelling wordt mogelijk verminderd als gevolg van een nabestaandenpensioen of een lijfrente waar de langstlevende recht op heeft tot een bedrag van minimaal € 186.915 (jaar 2023). De vrijstelling voor de schenkbelasting in geval van een verkrijging door een partner bedraagt in 2023 € 2.418. Het tarief bedraagt ook in geval van schenking aan een partner 10-20%.

Ook samenwoners kunnen gebruikmaken van de hoge vrijstelling voor de erfbelasting en het relatief lage tarief, mits zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. Informeer tijdig naar de mogelijkheden en de gevolgen bij uw adviseur.

4.21 Schenkingsvrijstelling

In 2023 zijn schenkingen door ouders aan kinderen tot de volgende bedragen vrijgesteld van schenkbelasting:

Kind	€ 6.035
Kind tussen 18 en 40 jaar (eenmalig) naar keuze en onder voorwaarden:	
• ter vrije besteding;	€ 28.947
• voor studie;	€ 60.298
• voor eigen woning.	€ 28.947

Voor de eenmalig verhoogde vrijstelling komt men in aanmerking indien aan de gestelde voorwaarden is voldaan en indien op de vrijstelling een beroep wordt gedaan in de aangifte schenkbelasting (en u nog niet eerder een beroep op deze vrijstelling hebt gedaan, behoudens overgangsrecht). Indien het kind niet aan de leeftijdsvoorwaarde voldoet maar zijn partner wel, kunt u als (schoon)ouders wellicht ook gebruikmaken van de verhoogde vrijstelling. De aangifte schenkbelasting voor schenkingen in het kalenderjaar 2023 moet worden ingediend voor 1 maart 2024.

De schenkingsvrijstelling voor de eigen woning (ook wel bekend als de 'jubelton') wordt per 1 januari 2024 afgeschaft. Per 1 januari 2023 is de vrijstelling al verlaagd tot het bedrag van de eenmalig verhoogde vrijstelling voor schenkingen van ouders aan hun kinderen ter vrije besteding. Voor deze groep betekent dit dat de schenkingsvrijstelling voor de eigen woning effectief al per 1 januari 2023 is afgeschaft. De 'gewone' eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling is immers, anders dan de schenkingsvrijstelling eigen woning, niet aan bestedingsvoorwaarden gebonden. Voor schenkingen aan 'niet-kinderen' is de schenkingsvrijstelling eigen woning in 2023 wel nog relevant.

In samenhang met de verlaging per 1 januari 2023 en afschaffing per 1 januari 2024 is de spreidingsmogelijkheid – het in een jaar onbenutte deel van de jubelton mag in de volgende twee jaar nog worden benut – vervallen voor schenkingen voor de eigen woning die voor het eerst in 2023 worden gedaan en beperkt tot twee jaar voor schenkingen voor de eigen woning die in 2022 zijn gedaan. Dit betekent concreet dat het bij een schenking in 2022 onbenut gebleven deel van de vrijstelling van (destijds) € 106.671 nog kan worden benut voor een schenking in 2023, maar niet meer voor een schenking in 2024. Bekijk dus of u voor oud en nieuw een schenking wilt doen.

4.22 Schenking via schuldigerkenning

De schuldigerkenning uit vrijgevigheid is een wijze van vermogensoverheveling waarbij de schenker de beschikkingsmacht over het vermogen niet verliest, maar toch een voordeel voor de erfbelasting kan worden bereikt. De vordering is voor de begiftigde een vermogensbestanddeel in box 3; de schenker heeft een schuld in box 3. De schuldigerkenning moet worden geregeld via een notariële akte. Over de schuld moet overigens in beginsel jaarlijks daadwerkelijk een rente van 6% worden betaald. Wordt aan een van beide eisen niet voldaan, dan wordt de schuld niet gezien als een schuld van de nalatenschap, zodat over het bedrag van de schuld geen erfbelasting wordt bespaard. Er is overigens aangekondigd dat het percentage van 6% mogelijk zal worden aangepast. Die aankondiging is op dit moment overigens nog niet geconcretiseerd in een voorstel. En ook is niet duidelijk of bij een eventuele aanpassing zal worden voorzien in overgangsrecht voor bestaande gevallen. Het is raadzaam om in de notariële akte een clausule op te nemen die het mogelijk maakt om de gemaakte afspraken aan te passen als een wijziging van de regels dat nodig maakt.

4.23 Herbeoordeling testament/huwelijksgoederenregime

Met ingang van 1 januari 2018 is het huwelijksvermogensrecht ingrijpend gewijzigd. Wie trouwt zonder huwelijkse voorwaarden te hebben gemaakt, heeft niet meer automatisch een gehele gemeenschap van goederen. Wie overweegt in het huwelijk te treden, doet er goed aan om zich van de consequenties van het huwelijk te vergewissen en zich te laten adviseren over de juridische en fiscale gevolgen daarvan. De wetwijziging, die ook geldt voor het geregistreerd partnerschap, heeft geen gevolgen voor bestaande situaties. Het kan echter, ook fiscaal, toch nuttig zijn uw testament en/of huwelijksgoederenregime dit jaar nog eens kritisch te (laten) bekijken en te controleren of deze nog in lijn is met de huidige wet- en regelgeving. Dit is des te meer van belang bij veranderingen in uw persoonlijke omstandigheden. Ook ontwikkelingen in de rechtspraak lijken meer mogelijkheden te bieden voor het inrichten van huwelijkse voorwaarden waardoor op een fiscaal gunstige wijze in de verzorging van de partner kan worden voorzien.

4.24 Huwelijkse voorwaarden met verrekenbeding

In veel huwelijkse voorwaarden waarin een verrekenbeding is opgenomen, is bepaald dat **jaarlijks** tussen de echtgenoten een verrekening moet plaatsvinden. Als dit niet gebeurt, kan tussen de echtgenoten een schuldverhouding ontstaan, zelfs als is opgenomen dat de mogelijkheid tot verrekenen na een bepaalde termijn vervalt. Dit kan er zelfs toe leiden dat uiteindelijk tussen de echtgenoten moet worden afgerekend alsof er een gemeenschap van goederen bestaat (dus 50/50). Dit geldt ook voor geregistreerde partners. Niet verrekenen kan vergaande en ongewenste civiele en fiscale gevolgen hebben. Als u (nog) niet hebt verrekend, is het aan te raden uw financiële positie op dit punt te (laten) beoordelen.

4.25 Buitenlandse bronheffing op uitgekeerde dividenden

Ontvangt u dividend van buitenlandse ondernemingen, dan zal in de regel buitenlandse dividendbelasting worden ingehouden. In bepaalde gevallen kan deze worden teruggevorderd. Let in dit verband op verjaring van een eventueel vorderingsrecht. Dit kan per land verschillen. Neem hierover contact op met uw bank of adviseur.

4.26 Wacht eventueel met koop starterswoning

De startersvrijstelling in de overdrachtsbelasting wordt in 2024 verhoogd van € 440.000 naar € 510.000. Als u een starter bent op de woningmarkt kunt u daarom misschien beter pas volgend jaar een woning kopen. Voor de verkrijging van een eigen woning geldt een verlaagd tarief in de overdrachtsbelasting van 2% in plaats van 10,4%. Als de verkrijger minstens 18 maar nog geen 35 jaar oud is, dan is de verkrijging zelfs vrijgesteld van overdrachtsbelasting als de totale waarde van de woning onder de startersvrijstelling blijft en de verkrijger deze vrijstelling nog niet eerder heeft benut.

4.27 Wacht met geven vanuit uw bv

Overweegt u om vanuit uw bv een substantiële gift van meer dan € 100.000 aan een ANBI of steunstichting SBBI te doen? Wacht dan tot volgend jaar. Door een maatregel uit het Belastingplan 2024 wordt die gift vanaf 2024 niet meer tot uw inkomen uit aanmerkelijk belang gerekend, zie ook onderdeel [5.4.13](#). Voor giften onder de € 100.000 kan het eveneens zinvol zijn om te wachten tot 2024, namelijk als de winst in de bv laag is.

4.28 Overweeg omzetting verlies uit aanmerkelijk belang in belastingkorting

Hebt u ten minste twee jaar geen aanmerkelijk belang meer maar wel nog een verlies uit aanmerkelijk belang? En ziet het er niet naar uit dat dit binnen zes jaar na het ontstaan van het verlies kan worden verrekend met inkomen uit een nieuw aanmerkelijk belang? Overweeg dan het verlies dit jaar nog om te zetten in een belastingkorting. Dit jaar kan dat nog tegen een tarief van 26,9%, vanaf volgend jaar nog slechts tegen het vanaf dan geldende opstaptarief voor het aanmerkelijk belang van 24,5%. De belastingkorting kan in mindering worden gebracht op de belasting in box 1 tot uiterlijk negen jaar na het ontstaan van het verlies.

4.29 Verstreken termijn indienen verzoek ambtshalve vermindering inkomstenbelasting voor het jaar 2018

Eind dit jaar verstrijkt de termijn voor het indienen van een verzoek ambtshalve vermindering inkomstenbelasting voor het jaar 2018. Als u in vervolg op het zogenoemde Kerstarrest geen rechtsherstel naar het forfaitaire rendement op grond van de Wet rechtsherstel box 3 hebt gekregen, of als u wel rechtsherstel naar het forfaitaire rendement op grond van de Wet rechtsherstel box 3 hebt gekregen maar bij nader inzien meent dat de belastingheffing over box 3 naar het werkelijke – aanmerkelijk lagere – rendement zou moeten plaatsvinden, hebt u in verband met het jaar 2018 alleen nog dit jaar de mogelijkheid om een verzoek om ambtshalve vermindering in te dienen. Neem hiervoor contact op met uw adviseur.

5 Belastingplan 2024 en andere fiscale ontwikkelingen

Op Prinsjesdag, 19 september 2023, heeft het demissionaire kabinet (hierna: kabinet) het pakket [Belastingplan 2024](#) aangeboden aan de Tweede Kamer. Veel van de voorgestelde maatregelen treden in werking op 1 januari 2024. Hieronder hebben wij de hoofdlijnen voor u uiteengezet. Waar mogelijk en relevant hebben wij bij de diverse deelonderwerpen ook andere, aan die onderwerpen gerelateerde fiscale maatregelen en ontwikkelingen opgenomen en daarbij aangegeven dat deze geen onderdeel uitmaken van het pakket Belastingplan 2024. Zie onderdeel [5.12](#) voor andere fiscale ontwikkelingen. Op 27 november 2023 heeft de Tweede Kamer [ingestemd](#) met het pakket Belastingplan 2024. Daarbij heeft de Tweede Kamer ook een aanzienlijk aantal fiscale amendementen en moties aangenomen.

5.1 Vennootschapsbelasting

5.1.1 *Aanpassing minimumkapitaalregel interne treasury en verhoging percentage*

De specifieke renteaftrekbeperking voor banken en verzekeraars (minimumkapitaalregel in de Wet op de vennootschapsbelasting 1969) beperkt de aftrek van de verschuldigde rente voor zover het vreemd vermogen meer bedraagt dan 91% van het balanstotaal. Deze regel werkt onevenwichtig uit ten aanzien van interne treasuryactiviteiten. De minimumkapitaalregel wordt met ingang van 2024 aangepast om deze verstoring te voorkomen. Voorgesteld wordt om de minimumkapitaalregel zodanig aan te passen dat rentelasten op schulden aan groepslichamen voortaan onder voorwaarden niet in aftrek worden beperkt. De resulterende derving van € 73 miljoen wordt gedekt door het percentage van de minimumkapitaalregel dat niet aftrekbaar is te verhogen van 9% naar 10,6%. Dat wil zeggen dat de aftrek van rentelasten wordt beperkt voor zover het vreemd vermogen meer bedraagt dan 89,4% van het balanstotaal.

5.1.2 *Aanpassing van fbi-regime, introductie vastgoedmaatregel (2025)*

Het wetsvoorstel Wet aanpassing fiscale beleggingsinstelling (fbi) introduceert de zogenoemde vastgoedmaatregel. Als gevolg van deze vastgoedmaatregel mag een fbi met ingang van 2025 niet langer *direct* beleggen in Nederlandse onroerende zaken of rechten waaraan deze zijn onderworpen (hierna: onroerende zaken). Doet zij dit wel, dan verliest zij haar fbi-status. Het blijft een fbi toegestaan om te beleggen in aandelen in een regulier belastingplichtige dochtervennootschap die in Nederland gelegen onroerende zaken houdt (indirect beleggen in Nederlands vastgoed). In afwijking op het eerder dit jaar geconsulteerde conceptwetsvoorstel ([zie onze berichtgeving van 13 maart 2023](#)) blijft het een fbi toegestaan direct te beleggen in *buitenlandse* onroerende zaken, wordt de financieringseis *niet* aangepast en mag een fbi toch het bestuur (blijven) voeren over een zogeheten vastgoedontwikkel- of servicedochter.

Tijdelijke vrijstelling overdrachtsbelasting i.v.m. wijziging fbi-regime

Het kabinet wil een voorwaardelijke en tijdelijke vrijstelling van overdrachtsbelasting invoeren om fbi's die nu vastgoed bezitten de gelegenheid te geven te herstructureren. Deze vrijstelling is bedoeld om door middel van een herstructurering van het vastgoed de fiscale neutraliteit die de fbi biedt te behouden en zal gelden voor het kalenderjaar 2024. Er is voor gekozen om alleen de verkrijging van de economische eigendom onder deze vrijstelling te brengen. Hiermee wordt beoogd dat geherstructureerd kan worden met behoud van de fiscale neutraliteit die verbonden was aan het fbi-regime. Dat zou kunnen door middel van een structuur met een voor Nederlandse fiscale doeleinden transparant lichaam. Een dergelijke herstructurering ziet er (veelal) op hoofdlijnen als volgt uit:

1. De fbi richt een transparant lichaam op en verkrijgt een deelgerechtigdheid daarin.

2. De fbi brengt de economische eigendom van de onroerende zaken in dat transparante lichaam in.
3. De fbi draagt de verkregen bewijzen van deelgerechtigdheid over aan haar aandeelhouders.

Van de voorwaardelijke en tijdelijke vrijstelling kan alleen gebruik worden gemaakt als, samengevat, is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De economische eigendom bij het vastgoed wordt verkregen.
- Deze economische eigendom wordt verkregen van een rechtspersoon die op het moment onmiddellijk voorafgaand aan de verkrijging van de economische eigendom kwalificeert als fbi en die op dat moment niet als zodanig had gekwalificeerd alsof de vastgoedmaatregel al van kracht was.
- De verkrijging van de economische eigendom vindt plaats middels een deelgerechtigdheid in een niet-zelfstandig belastingplichtig (transparant) lichaam waarin de rechtspersoon die economische eigendom had ingebracht.
- De verkrijger is in gelijke mate gerechtigd tot het vermogen van het niet-zelfstandig belastingplichtige (transparante) lichaam als hij voorheen via zijn aandelen in de fbi was.
- Met betrekking tot de verkrijgingen is een aangifte gedaan.

De voorwaardelijke en tijdelijke vrijstelling neemt niet weg dat op bestaande vrijstellingen een beroep kan worden gedaan om te voorkomen dat een verkrijging van bijvoorbeeld de juridische eigendom leidt tot heffing van overdrachtsbelasting (bijvoorbeeld de interne reorganisatievrijstelling).

5.1.3 Aanpassing van vbi-regime en wijziging definitie van fonds voor gemene rekening (2025)

Het kabinet stelt de volgende wijzigingen voor met ingang van 2025: de wijziging van de definitie van het fonds voor gemene rekening ('fgr'), de wijziging van het regime van de vrijgestelde beleggingsinstelling ('vbi') en overgangsrecht.

Wijzigen definitie fonds voor gemene rekening ('fgr')

Onder huidig recht is sprake van een zelfstandig vennootschapsbelastingplichtig fgr indien de bewijzen van deelgerechtigdheid in het fgr verhandelbaar zijn. De bewijzen van deelgerechtigdheid worden als verhandelbaar aangemerkt, indien voor vervreemding niet de toestemming van alle deelgerechtigden vereist is (toestemmingsvereiste). In de voorgestelde wijziging van de definitie van het fgr vervalt het toestemmingsvereiste als onderscheidend criterium voor de zelfstandige belastingplicht van een fgr. In plaats daarvan wordt aansluiting gezocht bij de in de Wft gehanteerde begrippen 'beleggingsfonds' en 'fonds voor collectieve belegging in effecten'. Alleen beleggingsfondsen in de zin van de Wft en fondsen voor collectieve beleggingen in effecten kunnen nog vennootschapsbelastingplichtig zijn. Dat zijn kort gezegd fondsen die zich richten op het brede publiek; familiefondsen vallen buiten deze definitie. Voor vennootschapsbelastingplicht is aanvullend vereist dat de participaties in dergelijke fondsen vrij verhandelbaar zijn. Kunnen de participaties alleen worden verkocht aan het fonds zelf (inkoopvariant), dan worden de participaties net als thans geacht niet vrij verhandelbaar te zijn.

Overgangsrecht fgr

De voorgestelde wijziging van de definitie van fgr in de vennootschapsbelasting leidt ertoe dat bepaalde fondsen niet langer zelfstandig vennootschapsbelastingplichtig zijn. In het voorgestelde overgangsrecht wordt daarom bij fictie geregeld dat – voor Nederlandse fiscale doeleinden – een fgr dat door de voorgestelde wijziging per 1 januari 2025 niet langer aan de definitie van fgr voldoet, op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand daaraan alle vermogensbestanddelen aan zijn deelgerechtigden vervreemdt. Voor Nederlandse fiscale doeleinden geldt tevens dat de deelgerechtigden van zo'n fgr vanaf 1 januari 2025 zelfstandig in de heffing van inkomsten- of vennootschapsbelasting worden betrokken. Om directe afrekening te voorkomen bevat het overgangsrecht drie faciliteiten: (i) een doorschuiffaciliteit voor de fiscale claim op de in het fgr aanwezige stille reserves, fiscale reserves en goodwill, (ii) een aandelenfusie voor bepaalde deelgerechtigden en (iii) gespreide betaling in ten hoogste tien jaar.

Daarnaast worden de deelgerechtigden geacht hun aandeel in de fgr te hebben vervreemd, met in beginsel eindafrekening tot gevolg. Denk hierbij aan het afrekenen over de aanmerkelijkbelangclaim. Ook hier is in overgangsrecht voorzien. Via een aandelenruil kan de claim op de bewijzen van deelgerechtigdheid in veel gevallen worden doorgeschoven naar de aandelen in de verkrijgende vennootschap. Daarnaast geldt voor deze aandelenruil een faciliteit in de overdrachtsbelasting. Om aankondigingseffecten met betrekking tot deze overdrachtsbelastingfaciliteit te voorkomen, wordt het overgangsrecht voor de overdrachtsbelasting niet opengesteld voor situaties waarin na bekendmaking van het wetsvoorstel op 19 september 2023, 15.15 uur de fgr tot stand is gekomen of onroerende zaken na 19 september 2023, 15.15 uur zijn ingebracht in een bestaande fgr door toetredende deelgerechtigden.

Wijzigingen vbi-regime

Voorts wordt voorgesteld om voor de beleggingsinstelling die voor het vbi-regime in aanmerking komt aansluiting te zoeken bij de definitie van beleggingsinstelling of instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) als bedoeld in de Wft. De voorgestelde wijziging van het vbi-regime beoogt de toegang tot het vbi-regime te beperken tot beleggingsinstellingen en icbe's die rechten van deelneming aanbieden aan een breed publiek of aan institutionele beleggers. Hiermee vervalt de bestaande mogelijkheid om gebruik te maken van het vbi-regime bij het beleggen van privévermogen (familie-vbi's). Vbi's met de rechtsvorm van een nv worden vanaf 1 januari 2025 vennootschapsbelastingplichtig. Vbi's met de rechtsvorm van een fgr krijgen ook nog te maken met de hiervoor genoemde wijzigingen ten aanzien van het fgr-regime zelf. Bekijk in 2024 wat uw opties zijn.

5.1.4 Herziening van het fiscaal kwalificatiebeleid van rechtsvormen (2025)

Het kabinet stelt voor om het kwalificatiebeleid voor (buitenlandse) rechtsvormen voor Nederlandse fiscale doeleinden aan te passen. Met deze aanpassingen loopt Nederland internationaal meer in de pas.

De eerste aanpassing is de codificatie van het Nederlandse kwalificatiebeleid voor buitenlandse rechtsvormen op basis van de rechtsvormvergelijkingsmethode, aangevuld met twee aanvullende methoden (de vaste methode en de symmetrische methode) in het geval dat de rechtsvorm van een buitenlands lichaam niet vergelijkbaar is met die van een naar Nederlands recht opgericht of aangegaan lichaam. Volgens het huidige Nederlandse kwalificatiebeleid worden voor de kwalificatie van een buitenlands lichaam bepaalde civielrechtelijke kenmerken vergeleken met die van Nederlandse rechtsvormen, en wordt dat lichaam voor fiscale doeleinden op dezelfde wijze behandeld als het Nederlandse lichaam met een vergelijkbare rechtsvorm. Wanneer de rechtsvorm van een buitenlands lichaam niet vergelijkbaar is met die van een naar Nederlands recht opgericht of aangegaan lichaam biedt deze methode geen oplossing. Daarom stelt het kabinet de volgende aanvullende methoden voor dergelijke lichamen voor:

- (i) Als zij in Nederland zijn gevestigd worden zij altijd aangemerkt als niet-transparant en dus zelfstandig belastingplichtig (vaste methode).
- (ii) Als zij niet in Nederland zijn gevestigd wordt aangesloten bij de kwalificatie in het vestigingsland (symmetrische methode).

De rechtsvormvergelijkingsmethode en de twee aanvullende kwalificatiemethoden worden in de inkomsten-, vennootschaps-, dividend- en bronbelasting zoveel mogelijk verankerd.

De tweede aanpassing is het vervallen van de open commanditaire vennootschap (cv). Als gevolg hiervan eindigt de zelfstandige belastingplicht (voor onder andere de vennootschapsbelasting) van de open cv, en de fictie dat het belang van de commanditaire vennoot in de open cv wordt aangemerkt als aandeel. Dit heeft gevolgen voor de beoordeling van buitenlandse cv-achtigen, namelijk dat die ook per definitie transparant worden. Het voorgestelde transparant worden van de cv heeft gevolgen voor de inkomsten- en de vennootschapsbelasting. Naast de beherende vennoten worden vanaf 2025 ook de commanditaire vennoten rechtstreeks voor hun aandeel in de resultaten van de cv in de heffing van inkomsten- of vennootschapsbelasting betrokken. De open cv wordt op hetzelfde moment geacht te zijn opgehouden in Nederland belastbare winst te genieten. Deze fictie leidt in beginsel tot een verplichte eindafrekening in de vennootschapsbelasting over alle in de onderneming aanwezige stille reserves, fiscale reserves en

goodwill (eindafrekeningswinst). Er wordt echter voorzien in overgangsrecht, in de vorm van verschillende faciliteiten waarbij de claim wordt doorgeschoven naar de commanditaire vennoten, en alternatief een gespreide betaling in ten hoogste tien jaar. Daarnaast worden de commandieten geacht hun aandeel in de cv te hebben vervreemd, met in beginsel eindafrekening tot gevolg. Denk hierbij aan het afrekenen over de aanmerkelijkbelangclaim. Ook hier is in overgangsrecht voorzien. Via een aandelenruil kan de claim op de aandelen in veel gevallen worden doorgeschoven naar de aandelen in de verkrijgende vennootschap. Daarnaast geldt voor deze aandelenruil een faciliteit in de overdrachtsbelasting, indien het een vastgoed-cv betreft. Om aankondigingseffecten met betrekking tot deze overdrachtsbelastingfaciliteit te voorkomen, wordt het overgangsrecht voor de overdrachtsbelasting niet opengesteld voor situaties waarin na bekendmaking van het wetsvoorstel op 19 september 2023, 15.15 uur de open cv tot stand is gekomen of onroerende zaken na 19 september 2023, 15.15 uur zijn ingebracht in een bestaande open cv door toetredende commanditaire vennoten. Het overgangsrecht bij de open cv is op dit punt vergelijkbaar met het overgangsrecht bij de open fgr.

Er is voorzien in een regeling die ertoe strekt dat als een open cv(-achtige) in 2024 in principe bronbelastingplichtig is ter zake van dividenden op grond van de hybridebepaling in de Wet op de bronbelasting 2021, er niettemin mag worden doorgekeken naar de achterliggers. Op het niveau van deze achterliggers moet vervolgens worden bepaald of ter zake van de betreffende dividenden sprake is van bronbelastingplicht. Opmerking verdient dat deze regeling is beperkt tot voordelen in de vorm van dividend – en dus niet geldt voor renten en royalty's. Eveneens is belangrijk dat de regeling alleen van toepassing is als de open cv(-achtige) bronbelastingplichtig is op grond van de hybridebepaling. De tegemoetkoming is daarom bijvoorbeeld niet van toepassing als de open cv(-achtige) bronbelastingplichtig is vanwege de oprichting naar het recht van of vestiging in een laagbelastende jurisdictie.

5.1.5 CFC-maatregel

Er wordt een wetsaanpassing voorgesteld ter voorkoming van economisch dubbele belasting tussen de aanvullende maatregel voor zogenoemde gecontroleerde buitenlandse entiteiten in de vennootschapsbelasting, afgekort de aanvullende CFC-maatregel, en de kwalificerende binnenlandse bijheffing in het wetsvoorstel Wet minimumbelasting 2024. Voorgesteld wordt om, in lijn met de reeds bestaande regeling op basis waarvan de door een andere staat geheven winstbelasting verrekenbaar kan zijn met de op basis van de aanvullende CFC-maatregel geheven vennootschapsbelasting, op gelijke wijze de verrekening van door een andere staat geheven kwalificerende binnenlandse bijheffing toe te staan. Een dergelijke verrekening geldt zowel voor binnenlandse bijheffingen in lidstaten van de Europese Unie (EU-lidstaten) als voor binnenlandse bijheffingen in derde staten.

5.2 Bronheffingen

5.2.1 Dividendstripping

Het kabinet stelt twee maatregelen voor om dividendstripping vanaf 1 januari 2024 effectiever aan te kunnen pakken. De eerste maatregel ziet op het aanpassen van de bewijslastverdeling ter verbetering van de positie van de inspecteur. De voorgestelde wijzigingen leiden ertoe dat degene die een beroep doet op een tegemoetkoming (bijvoorbeeld een teruggaaf of verrekening) de bewijslast heeft om aannemelijk te maken of hij uiteindelijk gerechtigde is. Voor de uitleg van het begrip 'uiteindelijk gerechtigde' zijn, afgezien van de hierna nog behandelde zogenoemde ondergrens, het OESO-modelverdrag, het daarbij horende OESO-commentaar en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) van belang. Om kleine beleggers niet onnodig zwaar te belasten geldt deze bewijslast pas vanaf een bedrag van meer dan € 1.000 aan geheven dividendbelasting per boekjaar of kalenderjaar. In de huidige wetgeving is een ondergrens opgenomen voor wat betreft de nadere invulling van het begrip uiteindelijk gerechtigde. De ondergrens bepaalt, kort gezegd, wanneer in ieder geval geen sprake is van uiteindelijke gerechtigdheid. Deze ondergrens blijft gelden voor alle gevallen. Wel wordt voorgesteld om de ondergrens zo aan te vullen dat op concernniveau wordt beoordeeld of sprake is van een samenstel van transacties.

De tweede maatregel ziet op het wettelijk vastleggen van een zogenoemde registratiedatum (ook wel record date genoemd) voor dividend op aandelen die op een gereguleerde markt (bijvoorbeeld een effectenbeurs) worden verhandeld. Hiermee wordt vastgelegd wie er op deze wettelijk bepaalde peildatum recht heeft op verrekening, vermindering of teruggaaf van dividendbelasting. Op dat moment worden de posities vastgesteld op basis van 'effectendepots'.

Doorlopend onderzoek naar alternatieve maatregelen om dividendstripping aan te blijven pakken blijft volgens het kabinet noodzakelijk. De Tweede Kamer zal in het voorjaar van 2025 worden geïnformeerd over de uitkomsten hiervan.

5.2.2 Afschaffen inkoopfaciliteit dividendbelasting (2025)

Over de inkoop van aandelen, anders dan ter tijdelijke belegging, wordt in beginsel dividendbelasting geheven. De Wet op de dividendbelasting 1965 kent enkele uitzonderingen op dit uitgangspunt. Een van die uitzonderingen betreft de zogenoemde inkoopfaciliteit voor beursfondsen. Bij beursfondsen kan momenteel onder voorwaarden en tot bepaalde limieten de heffing van dividendbelasting achterwege blijven indien zij eigen aandelen inkopen. Deze inkoopfaciliteit voor beursfondsen komt per 1 januari 2025 te vervallen, tenzij de Eerste Kamer (of een nieuw kabinet) deze maatregel ongedaan maakt.

5.2.3 Bronbelasting over dividenden naar laagbelastende jurisdicties (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

Per 1 januari 2021 gold al een bronbelasting op renten en royalty's voor betalingen van rente en royalty's aan gelieerde lichamen in aangewezen jurisdicties. Die heffing zal per 2024 worden aangevuld met een conditionele bronbelasting over dividenden uitgekeerd aan gelieerde lichamen in aangewezen jurisdicties. Het gaat dan om landen die door Nederland zijn geplaatst op de lijst van laagbelastende jurisdicties en landen die op de Europese zwarte lijst staan, ook als Nederland met deze landen een belastingverdrag heeft. Wanneer de dividendbelasting en de conditionele bronbelasting cumuleren, zal de bronbelasting worden verminderd met de geheven dividendbelasting. Per saldo zal dus het tarief van de bronbelasting verschuldigd zijn, dat gelijk is aan het reguliere Vpb-tarief (25,8%). Keer dus nog in 2023 uit als dat voordelig is.

5.3 Inkomsten- en vennootschapsbelasting

5.3.1 Verlaging aftrekpercentage en plafond maximaal investeringsbedrag EIA, verlenging horizonbepalingen EIA, MIA en VAMIL

In 2022 was er een tekort in het budget voor de energie-investeringsaftrek (EIA) van € 60 miljoen (na uitputting reserve). Conform de EIA-budgetsystematiek wordt deze overschrijding gedekt door middel van aanpassing van de EIA-parameters. Vanaf 2024 wordt het aftrekpercentage structureel verlaagd naar 40% (in 2023 is het aftrekpercentage 45,5%). Het plafond van het maximale investeringsbedrag blijft ongewijzigd. In reactie op de uitkomsten van de evaluatie van de EIA heeft het kabinet op 14 juli 2023 in een Kamerbrief aangegeven voldoende reden te zien om de EIA voort te zetten. De horizonbepaling wordt daarom in het Belastingplan 2024 verlengd van 1 januari 2024 naar 1 januari 2029. Hetzelfde geldt voor de milieu-investeringsaftrek (MIA) en de willekeurige afschrijving milieu-investeringen (VAMIL).

5.3.2 Verruiming HIR inzake stoppersregelingen

De toepassing van de herinvesteringsreserve (HIR) bij een gedeeltelijke staking van een onderneming als gevolg van overheidsingrijpen wordt verruimd. Hierdoor wordt het gebruik van de HIR toegankelijker voor ondernemers die bijvoorbeeld gedwongen worden om te stoppen met een deel van hun agrarische activiteiten als gevolg van overheidsmaatregelen en willen investeren in een andere onderneming. De herinvesteringsstermijn bedraagt drie jaar.

5.4 Inkomstenbelasting

5.4.1 Verhoging basistarief box 1

Het basistarief in box 1 (inclusief premies volksverzekeringen) wordt met ingang van 2024 verhoogd van 36,93% naar 36,97%. Dit basistarief gaat gelden voor het inkomen tot € 75.518. Het daarboven geldende toptarief blijft 49,5%. Voor AOW-gerechtigden gaat tot een inkomen van € 38.098 (of € 40.021 indien geboren voor 1946) het tarief met ingang van 2024 van 19,03% naar 19,07%.

5.4.2 Verhoging algemene heffingskorting

De maximale algemene heffingskorting stijgt met ingang van 2024 van € 3.070 naar € 3.361. Boven een box 1-inkomen van € 24.811 bouwt de algemene heffingskorting af met 6,629%.

5.4.3 Verhoging arbeidskorting

De maximale arbeidskorting stijgt met ingang van 2024 van € 5.052 naar € 5.532. De hoogte van de arbeidskorting is afhankelijk van het inkomen uit tegenwoordige arbeid. Tot een arbeidsinkomen van € 39.939 (voorlopig bedrag) loopt de arbeidskorting op naarmate het inkomen hoger is. Daarboven bouwt de arbeidskorting af met 6,51%.

5.4.4 Twee aanmerkelijkbelangtarieven: 24,5% en 33%

Op dit moment kent box 2 één tarief van 26,9%. Met ingang van 2024 worden twee tariefschijven geïntroduceerd in box 2. Daarbij wordt de eerste € 67.000 aan inkomen uit aanmerkelijk belang (box 2-inkomen) belast tegen een tarief van 24,5% en het meerdere tegen een tarief van 33%. Dit geldt per persoon. Door het invoeren van een progressief tarief wordt de aanmerkelijkbelanghouder aangespoord om jaarlijks een beperkt bedrag aan dividend uit te keren, waardoor belastinguitstel wordt tegengegaan.

5.4.5 Verhoging tarief box 3 en niet indexeren heffingvrije vermogen

Het belastingtarief in box 3 wordt per 1 januari 2024 verhoogd van 32% naar 36%. Daarnaast wordt het heffingvrije vermogen van € 57.000 (€ 114.000 voor fiscale partners gezamenlijk) niet geïndexeerd.

5.4.6 Verfijningen en verduidelijking van box 3

In de [Voorjaarsnota 2023](#) is opgemerkt dat het invoeren van een box 3-stelsel op basis van werkelijk rendement wordt uitgesteld van 2026 naar 2027. Op 8 september 2023 is daartoe een conceptwetsvoorstel voor [internetconsultatie](#) gepubliceerd. Tot de invoering daarvan wordt op grond van de Overbruggingswet box 3 uitgegaan van drie vermogenscategorieën met elk een eigen forfait: banktegoeden, overige bezittingen en schulden. Dit forfaitaire box 3-stelsel wordt – met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023 – op enkele punten aangepast:

- Het aandeel in het vermogen van een vereniging voor eigenaren wordt geschaard onder de categorie 'banktegoeden'. Dat geldt ook voor het aandeel in het vermogen op de derdengeldenrekening van een notaris. Het kabinet beargumenteert dat deze vermogens in feite voornamelijk bestaan uit geld dat op bankrekeningen wordt aangehouden. Hierdoor weerspiegelt het forfaitaire rendementspercentage voor banktegoeden, dat in 2023 slechts 0,01% bedraagt, beter het rendement op dit soort vermogens dan het rendementspercentage voor 'overige bezittingen en schulden'. Overigens zijn er meerdere situaties mogelijk waarbij geld door een derde wordt aangehouden, maar het voorstel beperkt zich in dezen tot de wettelijk geregelde derdenrekeningen van notarissen en gerechtsdeurwaarders, om zo het risico op misbruik door het aanwenden van de gelden op een andere wijze (bijvoorbeeld ter belegging) te beperken.
- Vorderingen en schulden in box 3 tussen fiscale partners en tussen ouders en minderjarige kinderen worden 'gedefiscaliseerd'. Dit betekent dat deze vorderingen en schulden niet meer in de belastingaangifte hoeven te worden vermeld. Bij ouders en minderjarige kinderen gaat het dan alleen om de situatie waarin het inkomen van het minderjarige kind aan de ouders wordt toegerekend, omdat alleen dan sprake is van dezelfde aangifte.

Om iedere onduidelijkheid te voorkomen wordt met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2023 tevens expliciet in de wettekst opgenomen dat voor de berekening van het effectieve rendementspercentage bij fiscale partners uitgegaan wordt van de gezamenlijke rendementsgrondslag. De huidige berekeningswijze blijft hiermee onveranderd.

5.4.7 Verlagen mkb-winstvrijstelling

Het percentage van de mkb-winstvrijstelling wordt met ingang van 1 januari 2024 verlaagd van 14% naar 13,31%.

5.4.8 Beperking afschrijving gebouwen voor IB-ondernemers en resultaatgenieters

Vanaf 1 januari 2024 kunnen IB-ondernemers en genieters van resultaat uit overige werkzaamheden hun gebouwen nog maar afschrijven tot een bodemwaarde van 100% van de WOZ-waarde (nu is de bodemwaarde nog 50% van de WOZ-waarde), waardoor er minder of geen ruimte is voor afschrijving. Wel geldt een overgangsregeling voor gebouwen die voor 1 januari 2024 reeds tot een ondernemingsvermogen of resultaatsvermogen behoren en waarop nog niet drie jaar is afgeschreven. Voor deze gebouwen gaat de hogere bodemwaarde van 100% van de WOZ-waarde pas gelden in het eerste boekjaar dat aanvangt na het boekjaar waarin het gebouw drie jaar is afgeschreven. In de vennootschapsbelasting geldt overigens al sinds enkele jaren dat gebouwen tot maximaal 100% van de WOZ-waarde mogen worden afgeschreven.

5.4.9 Afschaffen betalingskorting inkomstenbelasting

Per 1 januari 2023 is de betalingskorting bij de voorlopige aanslag (VA) in de vennootschapsbelasting afgeschaft. In lijn daarmee wordt ook voor de inkomstenbelasting de betalingskorting bij de VA per 1 januari 2024 afgeschaft.

5.4.10 Reparatie lucratiefbelangregeling

De lucratiefbelangregeling ziet op de belastingheffing over vermogensrechten die (mede) zijn verkregen als beloning voor het verrichten van werkzaamheden. De reparatiewetgeving volgt naar aanleiding van een arrest gewezen door de Hoge Raad op 14 april 2023 over de zogenoemde vangnetbepaling in de lucratiefbelangregeling.

De Hoge Raad heeft in het arrest onder andere beslist dat voor toepassing van het 10%-criterium alleen rekening moet worden gehouden met leningen indien en voor zover deze voor de toepassing van de belastingwetgeving als informeel kapitaal zijn aan te merken (zijnde een deelnemerschapslening, schijnlening of bodemlozeputlening). Door de staatssecretaris van Financiën is op een later moment toegelicht dat het arrest van de Hoge Raad tot ongewenste gevolgen leidt in de uitvoeringspraktijk en voor de overheidsfinanciën. De lucratiefbelangregeling wordt op het bovengenoemde punt gerepareerd door, voor de beoordeling of sprake is van een lucratief belang, ook een lening die niet kwalificeert als informeel kapitaal mee te tellen indien de lening bijdraagt aan een beloning van de houder van het belang. Daarbij kan gedacht worden aan leningen die economisch gezien eenzelfde functie vervullen als cumulatief preferent aandelenkapitaal. De lening telt mee als afzonderlijke soorttaandeel.

Deze aanpassing heeft terugwerkende kracht tot 26 juni 2023, de datum van de Kamerbrief waarin de staatssecretaris dit heeft aangekondigd.

5.4.11 Aanpassing eigenwoningregeling bij gezamenlijke aankoop eigen woning

Met ingang van 1 januari 2022 zijn op het terrein van een gezamenlijke aankoop en financiering van een eigen woning door fiscale partners een aantal wijzigingen doorgevoerd. Een van deze wetswijzigingen zag op het inzetten van de aflossingsstand op gezamenlijk niveau tot ten minste het bedrag van het aandeel in de schuld van de partner met de betreffende aflossingsstand, waardoor feitelijk op gezamenlijk niveau wordt gezien of de aflossingsstand voldoende is ingezet. Deze per 2022 ingegane wetswijziging ziet alleen op de situatie waarin eerst de woning van de betreffende partner is verkocht en vervolgens gezamenlijk een woning wordt aangekocht. Het kan echter ook voorkomen dat eerst gezamenlijk een woning wordt

aangekocht en vervolgens pas de woning van de betreffende partner wordt verkocht. Voor deze laatste situatie is nog niet geregeld dat een onbedoelde renteaftrekbepaling wordt voorkomen. Voorgesteld wordt om dit alsnog te regelen met terugwerkende kracht naar 1 januari 2022.

5.4.12 Andere afbouw inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) en aanpassing co-ouderschapsregeling

Ander afbouw

Door een aangenomen amendement wordt de inkomensafhankelijke combinatiekorting (IACK) anders afgebouwd dan het kabinet vorig jaar heeft voorgesteld. Allereerst bouwt de IACK af in negen stappen voor alle ouders die op basis van hun inkomens- en gezinssituatie recht hebben op de IACK, inclusief ouders van kinderen geboren na 31 december 2024. Voorts wordt de afschaffing van de IACK met twee jaar uitgesteld, van 2025 naar 2027. Hiermee wordt aangesloten bij het feit dat het nieuwe kinderopvangstelsel twee jaar vertraagd is en in 2027 ingaat. Hiermee is de IACK op 1 januari 2035 uitgefaseerd.

Aanpassing co-ouderschapsregeling

Voorgesteld wordt om met ingang van 1 januari 2024 de co-ouderschapsregeling voor de IACK aan te passen. Hiermee wordt een naar het oordeel van het kabinet onwenselijke uitkomst van een arrest van de HR van 30 september 2022 gerepareerd. Door dat arrest kan een belastingplichtige in een co-ouderschapssituatie die slechts 78 dagen in een kalenderjaar zorgt voor een kind in aanmerking komen voor de IACK. Met de aanpassing kunnen ouders, zoals oorspronkelijk beoogd, alleen beiden in aanmerking komen voor de IACK als zij de zorg voor een kind gedurende het kalenderjaar gelijkelijk hebben verdeeld. Concreet is de eis in het voorstel dat het kind ten minste 156 dagen van het kalenderjaar in elk van beide huishoudens verblijft.

Verder wordt voorgesteld om de formele inschrijvingseis met ingang van 1 januari 2025 te vervangen door een materiële toets. Hierdoor kan de IACK worden toegekend als een gezamenlijke inschrijving op hetzelfde woonadres ontbreekt, maar wel sprake is van tot hetzelfde huishouden behoren van belastingplichtige en kind voor ten minste zes maanden in het kalenderjaar.

5.4.13 Wijziging fiscale behandeling giften vanuit de eigen vennootschap

Het kabinet wil grote giften aan ANBI's en steunstichting SBBI's vanuit vennootschappen van dga's stimuleren. Daarom wordt voorgesteld dat vanaf 1 januari 2024 het bedrag van die gift niet in aanmerking wordt genomen als een tot het inkomen van de aanmerkelijkbelanghouder te rekenen voordeel in box 2 of als opbrengst voor de dividendbelasting. Dit is anders als de bedragen niet rechtstreeks worden overgemaakt door de vennootschap aan de ANBI maar bijvoorbeeld over de bankrekening van de aanmerkelijkbelanghouder lopen, of wanneer sprake is van bevoordelingen of bijdragen in contant geld. Voor de vennootschapsbelasting blijft gelden dat giften aftrekbaar zijn tot maximaal € 100.000 of 50% van de winst.

5.4.14 Verlaging vrijstelling groene beleggingen box 3 (2025)

Met ingang van 1 januari 2025 wordt de vrijstelling voor groene beleggingen in box 3 verlaagd naar € 30.000 (fiscale partners: € 60.000).

5.4.15 Afbouw zelfstandigenaftrek (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

Het kabinet bouwt de zelfstandigenaftrek (versneld) af. Met de afbouw wordt beoogd het verschil in fiscale behandeling tussen werknemers en zelfstandigen te verkleinen. Uitgesplitst naar jaar betekent dit het volgende:

Jaar	Zelfstandigenaftrek
2023	€ 5.030
2024	€ 3.750
2025	€ 2.470
2026	€ 1.200
2027	€ 900

5.4.16 Geleidelijke uitfasering aftrek geen of geringe eigenwoningschuld ('Hillenaftrek', geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

De aftrek wegens geen of een geringe eigenwoningschuld ('Hillenaftrek') bewerkstelligt dat belastingplichtigen die hun eigenwoningschuld (bijna) volledig hebben afgelost en dus (bijna) geen rente meer betalen, een aftrekpost ontvangen die tot 2019 gelijk was aan het eigenwoningforfait (minus de eventueel nog resterende rente). Vanaf 2019 wordt de Hillenaftrek in dertig jaar in gelijke stappen uitgefaseerd. In 2024 wordt de aftrek dus nog maar voor 80% in aanmerking genomen.

5.4.17 Aanpassing giftenaftrek en ANBI-regelgeving (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

De Fiscale verzamelwet 2024 bevat een maatregel op grond waarvan giften in natura met een waarde in het economische verkeer van in totaal meer dan € 10.000 per kalenderjaar vanaf 2024 voor de inkomsten- en de vennootschapsbelasting uitsluitend voor aftrek in aanmerking komen als er een objectieve waardebeoordeling heeft plaatsgevonden die is opgenomen in een onafhankelijk taxatierapport of volgt uit een factuur. Deze eis is eveneens van toepassing op een kwijtschelding van een vordering die ziet op een vermogensbestanddeel in natura. In de inkomstenbelasting is de ondergrens van € 10.000 van toepassing per belastingplichtige en geldt deze afzonderlijk voor gewone en periodieke giften in natura. Voor periodieke giften geldt deze maatregel pas als de verplichting op of na 1 januari 2024 wordt aangegaan. Verder wordt goedkeurend beleid gecodificeerd op grond waarvan het voor periodieke giften mogelijk is om in de notariële of onderhandse akte van schenking op te nemen dat de verplichting tot het doen van de periodieke gift vervalt als de instelling de status van ANBI of vereniging heeft verloren, of bij faillissement van de instelling of vereniging. Ook is het mogelijk om in de notariële of onderhandse akte van schenking op te nemen dat de verplichting tot het doen van de periodieke gift vervalt bij arbeidsongeschiktheid of werkloosheid van de schenker(s). Daarbij wordt voorgesteld dat de periodieke gift tussentijds alleen mag worden beëindigd als de schenker(s) niet of nauwelijks invloed hebben op voornoemde omstandigheden en de beëindiging ziet op de nog niet vervallen uitkeringen van de periodieke gift. Ten slotte wordt verduidelijkt dat de voorwaarden die gelden voor een ANBI in Nederland, een andere lidstaat van de Europese Unie (EU) of in een bij ministeriële regeling aangewezen staat, automatisch ook gelden voor ANBI's die elders – in een zogenoemd derde land – zijn gevestigd.

5.5 Loonheffingen

Ook op het gebied van de loonheffingen zijn er veranderingen. Hierover is tevens een apart [memorandum](#) beschikbaar.

5.5.1 *Verdere versoering 30%-regeling*

De 30%-regeling voor werknemers met een specifieke deskundigheid die vanuit het buitenland worden geworven, wordt verder versoerd per 1 januari 2024 (indien de Eerste Kamer ook met het Belastingplan 2024 instemt). Momenteel betalen werknemers bij toepassing van deze regeling geen belasting over maximaal 30% van hun loon gedurende maximaal vijf jaar. De 30%-regeling is bedoeld als compensatie voor extra kosten die buitenlandse werknemers maken als zij in Nederland komen werken (zogenoemde extraterritoriale kosten, zoals reis- en huisvestingskosten). Door een aangenomen amendement bij het Belastingplan 2024 wordt de 30%-regeling gedurende de looptijd van vijf jaar stapsgewijs afgebouwd naar een 10%-regeling. Meer specifiek kan gedurende de eerste 20 maanden van de looptijd nog 30%-regeling van het loon onbelast worden vergoed. In de volgende 20 maanden daalt dit percentage naar 20% en tijdens de laatste 20 maanden bedraagt de onbelaste vergoeding 10% van het loon. Er geldt een overgangsregeling voor werknemers aan wie reeds in december 2023 de 30%-vergoeding was toegekend. Zij krijgen niet te maken met de afbouw van de vergoeding. Dit geldt derhalve zowel voor bestaande werknemers met de 30%-regeling maar ook voor buitenlandse werknemers van wie de tewerkstelling in Nederland nog start voor 31 december 2023.

Afschaffen partiële buitenlandse belastingplicht

Momenteel kunnen werknemers die in Nederland wonen en de 30%-regeling hebben, gebruikmaken van de zogenoemde partiële buitenlandse belastingplicht. Dat betekent dat zij als niet-inwoner/buitenlands belastingplichtige worden behandeld voor toepassing van box 2 (inkomen uit aanmerkelijk belang) en box 3 (inkomen uit sparen en beleggen), ondanks dat zij in Nederland wonen. Door een ander aangenomen amendement bij het Belastingplan 2024 wordt ook de partiële buitenlandse belastingplicht afgeschaft en wel per 1 januari 2025. Werknemers aan wie reeds op 31 december 2023 de 30%-regeling is toegekend, kunnen op basis van overgangsrecht nog tot en met 2026 gebruikmaken van de partiële buitenlandse belastingplicht.

Aftopping 30%-regeling

De aangenomen amendementen zijn een aanzienlijke verdere versoering van de 30%-regeling. Vorig jaar werd al in het Belastingplan bekendgemaakt dat de 30% vanaf 1 januari 2024 niet langer kan worden toegepast op het loon boven de zogenoemde balkenendenorm ('WNT-norm', 2023: €223.000). Ook voor deze aftopping is sprake van een overgangsregeling. Voor werknemers aan wie de 30%-regeling al in december 2022 was toegekend, geldt de aftopping niet per 1 januari 2024 maar vanaf 1 januari 2026.

Keuze 30%-regeling of vergoeden werkelijke kosten

Vanaf 1 januari 2023 kan de werkgever jaarlijks kiezen om ofwel de 30%-regeling toe te passen dan wel om de werkelijke extraterritoriale kosten aan de werknemer te vergoeden op declaratiebasis. Vanwege de diverse versoeringen van de 30%-regeling is het raadzaam om de gevolgen van beide opties door te rekenen, zodat weloverwogen een keuze gemaakt wordt.

5.5.2 *Vereenvoudigen vrijstelling ov-abonnement van loonheffing*

De wetgever verruimt de vrijstelling voor het faciliteren van ov-abonnementen aan werknemers. De huidige twee regelingen voor het onbelast verstrekken van ov-abonnementen door werkgevers worden vervangen door één versimpelde vrijstelling. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan een bij het Belastingplan 2023 aangenomen motie waarin werd verzocht te onderzoeken hoe het onbelast vergoeden en verstrekken van ov-abonnementen eenvoudiger gemaakt kan worden. Daarnaast moet de vereenvoudiging van de vrijstelling ook bijdragen aan een stimulans voor werknemers om privé met het ov te gaan reizen.

Bij de huidige twee regelingen is er sprake van een grote administratieve last voor de werkgever. Bij het vergoeden van een ov-kaart moet de werkgever nagaan of de vergoeding niet hoger is dan de werkelijk gemaakte zakelijke kosten. Het verschil is op dit moment belastbaar loon. Vanwege het toegenomen hybride werken is deze administratieve last extra toegenomen. Volgens de nieuwe gerichte vrijstelling

wordt het privégebruik van een ov-kaart die wordt vergoed, verstrekt of ter beschikking gesteld gericht vrijgesteld als deze ook voor zakelijke doeleinden wordt gebruikt. Daarbij wordt in het Belastingplan geen onderscheid gemaakt tussen het vergoeden, verstrekken of ter beschikking stellen van een eerste of tweede klasse ov-kaart.

5.5.3 Verhoging onbelaste reiskostenvergoeding

De onbelaste reiskostenvergoeding wordt met ingang van 2024 verder verhoogd naar € 0,23 per kilometer. Het doel van het verhogen van de onbelaste reiskostenvergoeding is om werkgevers te stimuleren om een hogere reiskostenvergoeding aan hun werknemers te betalen.

5.5.4 Herstel fout beschikbare vrije ruimte in de werkkostenregeling

Via de vrije ruimte van de werkkostenregeling kunnen werkgevers onbelast vergoedingen en verstrekkingen aan hun werknemers geven in het kader van de dienstbetrekking. In het Belastingplan 2023 is het percentage van de eerste schijf voor de berekening van de vrije ruimte van de werkkostenregeling over de eerste € 400.000 van de fiscale loonsom met ingang van 1 januari 2023 aangepast van 1,7% naar 3% en met ingang van 1 januari 2024 van 3% naar 1,92%. Bij deze wijzigingen is het maximumbedrag aan beschikbare vrije ruimte na toepassing van de eerste schijf (€ 12.000 in 2023) abusievelijk niet aangepast. Dit wordt met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023 hersteld. De vrije ruimte in de tweede schijf voor het restant van de loonsom blijft 1,18% in 2024.

5.5.5 Waarborgen verplichting elektronische aanvraag S&O-inhoudingsplichtigen (Wmebv)

Met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) wordt de overheid verplicht de elektronische weg aan te bieden voor aanvragen, bezwaren, klachten en andere verplichte officiële berichten aan een bestuursorgaan. Voor natuurlijke personen en voor rechtspersonen en bedrijven blijft het uitgangspunt echter dat elektronisch verkeer niet verplicht kan worden gesteld.

Voor S&O-inhoudingsplichtigen (inhoudingsplichtigen die afdrachtvermindering voor speur- en ontwikkelingswerk toepassen) wordt een uitzondering opgenomen in de Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen (WVA), zodat gewaarborgd blijft dat het aanvraagproces via de elektronische weg blijft verlopen.

5.5.6 Wijziging definitie zonnecelauto (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

De korting op de bijtelling voor het voor privédoeleinden ter beschikking staan van een nieuwe auto van de zaak zonder CO₂-uitstoot wordt sinds 2019 langzaam afgebouwd. Hierop geldt een uitzondering voor auto's die op waterstof of zonnecellen rijden. Per 1 januari 2024 geldt er een nieuwe definitie voor zonnecelauto's. Voor een zonnecelauto zoals bedoeld in de Wet IB 2001 en de Wet loonbelasting 1964 moet er sprake zijn van een auto met daarin geïntegreerde zonnepanelen, waarbij het vermogen van de zonnepanelen in wattpiek gedeeld door het volgens de zogenoemde WLTP gemeten verbruik in wattuur per kilometer ten minste 7 is. De aanscherping van de definitie van een zonnecelauto geldt alleen voor nieuwe auto's van de zaak die na 1 januari 2024 op kenteken worden gezet.

5.5.7 Wet toekomst pensioenen (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

In 2019 hebben het kabinet en sociale partners in het Pensioenakkoord een breed pakket aan maatregelen met elkaar afgesproken. Op 30 maart 2022 heeft minister Schouten voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen de uitwerking daarvan in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen aan de Tweede Kamer aangeboden. Het pensioen wordt straks beweeglijker en sluit meer aan bij de economische ontwikkelingen. Verder wordt het pensioen voor de deelnemers transparanter en persoonlijker. Iedereen gaat pensioen opbouwen via een premieregeling. De pensioenpremie staat centraal en wordt voor alle leeftijden gelijk.

Het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen is op 22 december 2022 aangenomen door de Tweede Kamer en op 30 mei 2023 door de Eerste Kamer. De Wet is op 1 juli 2023 ingegaan. Op die datum is een overgangsfase tot 2028 gestart (één jaar extra ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel) waarin

werkgevers en werknemers met elkaar afspraken moeten maken over het aanpassen van hun pensioenregeling en pensioenuitvoerders deze afspraken moeten uitvoeren.

5.6 Btw

5.6.1 *Algemeen btw-tarief voor agrarische goederen en diensten (2025)*

Voorgesteld wordt om het verlaagd btw-tarief op de leveringen van bepaalde agrarische goederen per 1 januari 2025 af te schaffen. Deze wijziging houdt verband met de op 1 januari 2018 ingetrokken landbouwregeling (vrijstelling zonder aftrek van voorbelasting) voor de btw. Om cumulatie van btw in bedrijfskolommen te voorkomen, was daarbij voorzien in een verlaagd btw-tarief voor de goederenleveringen en dienstverrichtingen die doorgaans voornamelijk door agrarische ondernemers werden afgenomen. Nu die cumulatie zich niet meer voordoet, is de ratio voor een verlaagd tarief voor dergelijke producten komen te vervallen. Het gaat om peulvruchten en granen die niet als voedingsmiddel kwalificeren, pootgoed, vee (waaronder paarden), beetwortelen, land- en tuinbouwzaden, rondhout, stro, veevoeders, vlas en wol, zowel ruw en ongewassen. In samenhang met het voorstel tot afschaffing van het verlaagde btw-tarief op leveringen van deze agrarische goederen is een nota van wijziging op het wetsvoorstel Fiscale verzamelwet 2024 ingediend. Deze nota van wijziging maakt de in dat wetsvoorstel opgenomen codificatie van bestaand uitvoeringsbeleid ongedaan. Dit bestaande beleid ziet op de toepassing van het verlaagd tarief voor diensten die bestaan uit de opfok van dieren (waaronder opnieuw paarden) en het opkweken van planten. De in het Belastingplan 2024 voorgestelde wijziging maakt deze codificatie irrelevant. Als het Belastingplan 2024 wordt aangenomen, wordt het bestaande uitvoeringsbeleid ook ingetrokken per 1 januari 2025.

5.6.2 *CESOP: vanaf 2024 grensoverschrijdende betalingen rapporteren voor de btw (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)*

Om btw-fraude bij grensoverschrijdende internetverkoop van goederen en diensten (e-commerce) op te sporen en te bestrijden, heeft de EU besloten om een centraal Europees systeem voor het verzamelen en uitwisselen van betaalgegevens in te voeren: het Central Electronic System of Payment information, CESOP. Van betalingsdienstaanbieders wordt verwacht dat zij inlichtingen over grensoverschrijdende betalingen verstrekken aan CESOP. Hiermee zou het gemakkelijker moeten worden voor de verschillende belastingdiensten om mogelijke btw-fraude op te sporen. De regels zijn van toepassing op binnen én buiten de EU gevestigde verkopers. De beoogde invoeringsdatum van het systeem is 1 januari 2024. Op 24 oktober 2022 heeft de staatssecretaris van Financiën een [voorstel](#) ingediend (Wet implementatie Richtlijn betalingsdienstaanbieders) voor de implementatie van CESOP in de Nederlandse Wet op de omzetbelasting 1968. De Tweede Kamer heeft het voorstel op 16 maart 2023 aangenomen en de Eerste Kamer op 4 april 2023.

5.6.3 *Plaats van dienst voor online events (2025, geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)*

Vanaf 1 januari 2025 gelden er nieuwe regels voor de plaats waar bepaalde online aangeboden evenementen plaatsvinden voor de btw. Bij b2c-dienstverlening zal dit doorgaans de plaats zijn waar de consument zijn woon- of verblijfplaats heeft. Bij b2b-dienstverlening zal het de plaats zijn waar de klant is gevestigd. Biedt u online evenementen aan, dan raden wij u aan contact op te nemen met uw adviseur over deze nieuwe regels.

5.6.4 *Geen margeregeling bij verkoop bepaalde kunst- en verzamelvoorwerpen (2025, geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)*

Vanaf 1 januari 2025 gelden er nieuwe regels voor de speciale margeregeling voor kunst en verzamelvoorwerpen. Indien de wederverkoper deze producten heeft ingekocht onder het verlaagde btw-tarief, is het niet langer toegestaan gebruik te maken van de margeregeling. Dit zal vooral gevolgen hebben voor veilinghuizen en handelaars in kunst en antiques. Mocht u gebruikmaken van de margeregeling bij dergelijke voorwerpen, dan raden wij u aan contact op te nemen met uw adviseur.

5.7 Formeelrechtelijke wijzigingen

5.7.1 Verankering hardheidsclausule in Invorderingswet

Voorgesteld wordt om in de Invorderingswet 1990 (IW 1990) een hardheidsclausule op te nemen die vergelijkbaar is met de al veel langer bestaande hardheidsclausule in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). De voorgestelde introductie van een hardheidsclausule in de IW 1990 geeft de minister van Financiën de bevoegdheid om tegemoet te kunnen komen aan bepaalde gevallen of groepen van gevallen waarin de toepassing van wetgeving op het gebied van de invordering van een belastingschuld leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Het gaat bij de voorgestelde hardheidsclausule om situaties waarin toepassing van de IW 1990 leidt tot een gevolg dat de wetgever had voorkomen als hij dat bij het maken van de wet had voorzien. Een belastingschuldige die meent dat in zijn situatie bij de uitvoering van de wetgeving sprake is van een onvoorziene onbillijkheid van overwegende aard, kan een verzoek tot toepassing van de hardheidsclausule richten aan de minister van Financiën.

5.7.2 Aanpak no-cure-no-payproblematiek BPM en WOZ

Op 23 maart 2023 heeft de staatssecretaris van Financiën in een Kamerbrief gewezen op de no-cure-no-payproblematiek bij de WOZ en de BPM. Een toenemend aandeel van professionele rechtsbijstandverleners werkt in bezwaar- en beroepsprocedures over de WOZ en de BPM op basis van het principe van no cure, no pay. Ze zijn afhankelijk van de uitgekeerde proceskostenvergoedingen en de vergoedingen van immateriële schade bij het overschrijden van de behandeltermijn van juridische procedures. Dit stimuleert een werkwijze en verdienmodel waarbij zo veel mogelijk proceshandelingen worden verricht die voor vergoeding in aanmerking komen. Het doel van het wetsvoorstel is om de financiële prikkel weg te nemen. Daarom wordt voor de WOZ en de BPM voorgesteld:

- 1) de vergoedingen ter tegemoetkoming in de kosten voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand te verlagen;
- 2) de hoogte van de vergoeding van immateriële schade wettelijk vast te leggen;
- 3) te regelen dat uitbetalingen die voortvloeien uit een beslissing op bezwaar of een uitspraak in een beroepsprocedure uitsluitend plaatsvinden op een bankrekening die op naam staat van de belanghebbende.

De verwachting is dat er een meer weloverwogen afweging wordt gemaakt om bezwaar of beroep in te stellen en dat daarbij aan het (materiële) belang van de belanghebbende meer gewicht wordt toegekend.

5.7.3 Verlengen horizonbepaling fiscale boetebepaling omtrent overtredersbegrip

De horizonbepaling op de boetebepalingen in de AWR en Awir op grond waarvan de doenpleger, uitlokker en medeplichtige kunnen worden beboet, loopt met ingang van 1 januari 2024 af. Deze horizonbepaling wordt voor de tweede keer met vijf jaar verlengd tot 1 januari 2029.

5.7.4 Creëren wettelijke grondslag gedeformaliseerd werken Belastingdienst

Zoals de staatssecretaris van Financiën op 19 april 2023 in een Kamerbrief al aangekondigde, wordt de huidige gedeformaliseerde werkwijze van de Belastingdienst voorzien van een wettelijke grondslag. Belastingplichtigen kunnen op grond van deze werkwijze omissies in de heffing, waarbij geen sprake is van een inhoudelijk geschil tussen de belastingplichtige en de Belastingdienst, herstellen. Dit gebeurt via de indiening van een aangepast digitaal aangiftebiljet na een vastgestelde aanslag inkomstenbelasting. Uit het aangepaste digitale aangiftebiljet blijkt dan alsnog de, volgens belastingplichtige, materieel juiste heffing. Op grond van de voorgestelde wet worden (digitale) aangiftebiljetten die worden ingediend nadat de definitieve aanslag is opgelegd niet meer als bezwaar aangemerkt, maar als een verzoek om ambtshalve vermindering en dienovereenkomstig behandeld. Belastingplichtigen kunnen omissies in de heffing derhalve (laten) herstellen zonder dat zij te maken krijgen met de formele bezwaarprocedure.

Met de voorgestelde wet wordt volgens de staatssecretaris niet bedoeld te tornen aan het recht om bezwaar te maken of beroep in te stellen. De voorgestelde maatregel betreft daarmee bijvoorbeeld niet de situatie dat de belastingplichtige met het aangepaste (digitale) aangiftebiljet ook een begeleidende brief meezendt waaruit blijkt dat (en waarom) hij het niet met de aanslag eens is. In dit geval zal in beginsel sprake zijn van een ingediend bezwaarschrift. Voorts gelden de voorwaarden die normaliter van toepassing zijn bij een verzoek om ambtshalve vermindering niet bij een (digitaal) aangiftebiljet dat wordt ingediend binnen de bezwaartermijn.

Hoewel de huidige werkwijze van het aanmerken van een (digitaal) aangiftebiljet als bezwaarschrift of verzoek om ambtshalve vermindering ook in loonbelasting en omzetbelasting wordt gehanteerd, geldt de voorgestelde wet vooralsnog alleen voor de inkomstenbelasting.

5.7.5 Verzoek om inzage in fiscale dossier

Een aangenomen amendement regelt een recht voor een belastingplichtige of inhoudingsplichtige om een verzoek om inzage in zijn fiscale dossier te doen.

5.7.6 Tegemoetkoming kosten Wahn op dezelfde wijze als WOZ en BPM

Een aangenomen amendement regelt dat de vergoedingen ter tegemoetkoming in de kosten voor door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand in het kader van procedures tegen administratieve sancties als bedoeld in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahn) worden verlaagd op dezelfde wijze als wordt gedaan ten aanzien van procedures tegen een WOZ-beschikking, BPM-aangifte of BPM-naheffingsaanslag.

5.7.7 Rechtsbescherming ter zake van bij voorlopige aanslag IB of Vpb gegeven beschikking belastingrente (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

In de Fiscale verzamelwet 2024 wordt voorgesteld om de termijn aan te passen waarbinnen bezwaar kan worden gemaakt tegen een afwijzing van een verzoek om herziening van de beschikking belastingrente die onderdeel uitmaakt van een voorlopige aanslag voor de IB of Vpb. Als de definitieve aanslag snel volgt op de voorlopige aanslag, kan het onder de huidige regeling zo zijn dat effectief niet of korter dan zes weken bezwaar openstaat tegen de bij de voorlopige aanslag gegeven beschikking belastingrente. Dat vindt het kabinet onwenselijk. Daarom wordt voor zowel de IB als de Vpb bepaald dat de termijn voor het instellen van bezwaar tegen de voor bezwaar vatbare beschikking waarbij een verzoek om herziening van de beschikking belastingrente geheel of gedeeltelijk is afgewezen ten minste zes weken bedraagt. Een verzoek om herziening kan worden gedaan tot zes weken na de dag van dagtekening van de definitieve aanslag waarmee de voorlopige aanslag wordt verrekend.

5.7.8 Aanpassen fiscaal verschoningsrecht (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

De huidige wettekst geeft zelf onvoldoende duidelijk weer welke gegevens en inlichtingen onder het verschoningsrecht vallen. Dit kan tot onnodige discussies leiden in de praktijk en daarmee onder andere tot een onnodig vertraagde of niet-volledige informatie-uitwisseling met andere landen. Het kabinet wil richtinggevende jurisprudentie van de Hoge Raad over duiding van het verschoningsrecht codificeren. Hiermee wordt ook buiten twijfel gesteld dat het kabinet geen andere invulling van het verschoningsrecht voor ogen heeft dan de Hoge Raad. In de Fiscale verzamelwet 2024 wordt voorgesteld om expliciet in de wettekst op te nemen dat de betrokkenheid van een verschoningsgerechtigde de belastingplichtige niet ontslaat van het nakomen van de informatieverplichtingen die hij ook zonder de vertrouwelijke betrokkenheid van de verschoningsgerechtigde jegens de inspecteur heeft. Het ongemoeid laten van het verschoningsrecht van verschoningsgerechtigden en tegelijk verduidelijken van de omvang van het weigeringsrecht van de belastingplichtige sluit naar het oordeel van het kabinet beter aan bij het uitgangspunt dat het de belastingplichtige is die de relevante informatie moet verstrekken en niet een derde, zoals een verschoningsgerechtigde.

5.7.9 Wijzigingen percentages belasting- en invorderingsrente

Bij Kamerbrief van 19 september 2023 worden voorgenomen wijzigingen in de percentages van de belasting- en invorderingsrente aangekondigd. De belasting- en invorderingsrentepercentages zijn gekoppeld aan de rente basisherfinancieringstransacties van de Europese Centrale Bank ('ECB-rente'). De sterke stijging van de ECB-rente was de aanleiding voor het kabinet om de systematiek van de belasting- en invorderingsrentepercentages te herzien. Een eerste stap is de verschillen tussen de percentages te verkleinen ten opzichte van de bestaande systematiek. Een volgende stap zal zijn het belastingrentesysteem verder te herzien.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de huidige en de per 1 januari 2024 verwachte belasting- en invorderingsrentepercentages.

Percentage	Huidig percentage	Verwacht percentage 1 januari 2024
Belastingrente vennootschapsbelasting, bronbelasting en solidariteitsbijdrage	8%	10%*
Belastingrente overige middelen	6%	7,5%*
Invorderingsrente belastingen (te betalen)	3%	4%
Invorderingsrente belastingen (te vergoeden)	6%	4%

*: berekend aan de hand van de huidige ECB-rente van 4,50%.

5.8 Bedrijfsopvolgingsregelingen

5.8.1 Wijzigingen per 1 januari 2024

Het kabinet stelt voor om aan derden verhuurde onroerende zaken voor de BOR en de DSR wettelijk altijd als beleggingsvermogen aan te merken. Daarmee kwalificeren deze verhuurde onroerende zaken niet meer voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten. Of er sprake is van aan derden verhuurde onroerende zaken wordt beoordeeld aan de hand van een dubbele toets, een feitelijkgebruiktoets en een oogmerktoets. Onroerende zaken die op het moment van schenking of vererving feitelijk ter beschikking zijn gesteld aan derden (of bestemd zijn om ter beschikking te worden gesteld aan derden) worden aangemerkt als beleggingsvermogen. De oogmerktoets ('bestemd om') is alleen relevant indien er geen sprake is van verhuur op het moment van verkrijging door schenking of vererving. Deze dubbele toets is nodig, omdat bij het uitsluitend invoeren van een oogmerktoets nog steeds discussie kan zijn over het verwachte gebruik na verkrijging door de voortzetter tijdens de komende jaren.

Het kortdurend ter beschikking stellen van onroerende zaken in de dienstensector wordt niet gezien als het verhuren van onroerende zaken aan derden. Denk hierbij aan het verhuren van hotelkamers, cafés, restaurants, tennishallen, bowlingbanen en squashbanen. Ook kortdurende teeltpachtovereenkomsten vallen niet onder de beperking en kunnen dus blijven kwalificeren als ondernemingsvermogen voor de bedrijfsopvolgingsregelingen. Onroerende zaken die niet worden verhuurd, maar worden gebruikt voor eigen bedrijfsuitoefening vallen niet onder de voorgestelde maatregel.

5.8.2 Wijzigingen per 1 januari 2025

Met ingang van 1 januari 2025 zullen de bedrijfsopvolgingsregelingen verder worden aangepast:

- De zogenoemde 5%-doelmatigheidsmarge wordt afgeschaft. Deze marge houdt in dat beleggingsvermogen in een vennootschap tot 5% van het ondernemingsvermogen wordt gezien als ondernemingsvermogen. Hoewel het eenvoudiger is voor zowel ondernemers als de Belastingdienst dat de afschaffing voor de DSR en de BOR op hetzelfde moment plaatsvindt, wordt voorgesteld dit voor de BOR per 1 januari 2025 te doen, omdat deze afschaffing bijdraagt aan het tegengaan van constructies. Voor de DSR kan dit vanwege gevolgen voor de keten van de Belastingdienst pas later plaatsvinden. De inwerkingtreding voor de DSR wordt voorzien op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

- Bedrijfsmiddelen die gedeeltelijk in de onderneming en gedeeltelijk voor privé worden gebruikt (keuzevermogen) zullen nog slechts voor de bedrijfsopvolgingsregelingen kwalificeren voor zover ze daadwerkelijk binnen de onderneming worden gebruikt. Om de uitvoerings- en administratieve lasten beperkt te houden gaat dit alleen gelden voor vermogensbestanddelen met een waarde van minimaal € 100.000 (geïndexeerd) op het moment van verkrijging en die voor minimaal 10% gebruikt worden voor niet-ondernemingsactiviteiten. Door deze ondergrens zullen in de praktijk vooral onroerende zaken, vliegtuigen, auto's en vaartuigen die ook privé worden gebruikt onder de maatregel gaan vallen.
- De dienstbetrekkingseis in de bedrijfsopvolgingsregeling in de inkomstenbelasting wordt afgeschaft, omdat deze voorwaarde niet effectief blijkt te zijn. De wet geeft geen kwantitatieve of kwalitatieve invulling aan het begrip dienstbetrekking. Er kan hierdoor relatief eenvoudig aan de eis worden voldaan, bijvoorbeeld door het verrichten van beperkte werkzaamheden. De dienstbetrekkingseis heeft hierdoor weinig effect. Tegelijkertijd sluit de dienstbetrekkingseis soms reële bedrijfsoverdrachten uit omdat iemand formeel nog niet lang genoeg in dienst is. De dienstbetrekkingseis zal worden vervangen door een leeftijdsvereiste. Zowel van de doorschuifregeling in de inkomstenbelasting als de faciliteit in de schenkbelasting kan bij schenkingen pas gebruikgemaakt worden als de verkrijger 21 jaar of ouder is. Uitzonderingen zijn mogelijk.
- De vrijstelling in de Successiewet wordt enerzijds verruimd en anderzijds versoberd. Tot € 1,5 miljoen ondernemingsvermogen wordt de vrijstelling opgetrokken tot 100% (nu circa € 1,2 miljoen). Het meerdere zal voor 75% worden vrijgesteld (thans 83%).
- De voorwaarde in de zogenoemde verwateringsregeling (belangen tussen 0,5%-5% die zijn ontstaan door verwatering als gevolg van vererving of een huwelijk) dat een indirect belang van ten minste 0,5% moet worden gehouden, komt te vervallen voor situaties waarin de verkrijger een bloed- of aanverwant in de neergaande lijn is. Deze aanpassing beoogt te regelen dat oude familiebedrijven die al van vele generaties op generaties zijn overgegaan en juist zijn gericht op hun langetermijnvoortbestaan, toegang blijven behouden tot de BOR en DSR, ook als de belangen vergaand verwateren over vele familieleden. Eveneens krijgen enkele zeer oude familiebedrijven toegang tot de BOR, die vanwege overdracht over meerdere generaties al in zoverre verwaterd waren op het moment dat de Wet IB 2001 werd ingevoerd, dat niet voldaan werd aan de eis van een aanmerkelijk belang, waardoor ook na invoering van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten daar geen recht op bestond.

5.8.3 Wijzigingen per 1 januari 2026 (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

Enkele maatregelen zijn te complex en vragen meer tijd voor een gedegen uitwerking en worden om die reden opgenomen in het pakket Belastingplan 2025 met als beoogde inwerkingtredingsdatum 1 januari 2026:

- Voor aanmerkelijkbelanghouders zal de toegang tot bedrijfsopvolgingsregelingen vanaf 1 januari 2026 worden beperkt tot personen met *reguliere aandelen* met een *belang van 5% of meer die volledig meedelen in de winstgerechtigdheid en de liquidatieopbrengst*. Deze maatregel kan veel impact hebben. Personen die thans soortaandelen, tracking stocks, opties, winstbewijzen of een zogeheten fictief aanmerkelijk belang bezitten zullen hun positie opnieuw moeten bekijken. De verwateringsregeling blijft wel bestaan. Hetzelfde geldt voor de regeling voor preferente aandelen die zijn ontstaan in het kader van een gefaseerde bedrijfsopvolging.
- Er wordt voorgesteld om bepaalde knelpunten weg te nemen bij de bezitseis en voortzettingseis van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet. Thans staan deze eisen bedrijfseconomisch gewenste aanpassingen van de activiteiten of herstructureringen in de weg. Het uitgangspunt wordt vanaf 2026 dat als er geen wijziging in de gerechtigdheid in de onderneming is, er dan ook geen nieuwe bezitstermijn gaat lopen of de voortzettingseis wordt geschonden. Voor wat betreft het drijven van een onderneming tijdens de bezitstermijn voor de schenking of de vererving is het

kabinet voornemens om een versoepeling te introduceren in gevallen waarin de onderneming wordt gestaakt door overheidsingrijpen. Als binnen drie jaar wordt geherinvesteerd in een nieuwe onderneming zal de bezitstermijn niet worden onderbroken. Dit is overeenkomstig de faciliteit bij overheidsingrijpen na het verkrijgen van de onderneming/aandelen. Daarnaast is het kabinet voornemens om de vijfjaarstermijn in de bezits- en voortzettingseis sowieso in te korten. Hoeveel korter, is nog niet bekendgemaakt. Wel is aangegeven dat wordt gekeken naar de bedrijfsopvolgingsregelingen in de ons omringende landen, met name Vlaanderen.

- Het kabinet vindt dat er soms op oneigenlijke wijze gebruik wordt gemaakt van de bedrijfsopvolgingsregeling in de Successiewet, bijvoorbeeld doordat personen op hoge leeftijd hun vermogen omzetten in ondernemingsvermogen (zogenoemde rollatorinvesteringen). Overwogen wordt om deze vorm tegen te gaan door voor AOW-gerechtigden een (steeds) langere bezitstermijn te eisen.
- Een andere vorm van ongewenst gebruik is het meerdere keren benutten van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten (dubbel-BOR-constructies). Bijvoorbeeld indien ouders de onderneming gefaciliteerd schenken aan hun kinderen, deze vervolgens jaren later terugkopen en de onderneming vervolgens wederom vele jaren later nogmaals gefaciliteerd schenken (dubbel gebruik). Om deze vermeende constructie aan te pakken, wordt een antimisbruikmaatregel uitgewerkt die er kort gezegd op neerkomt dat als tweemaal dezelfde onderneming wordt geschonken, de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten slechts een keer van toepassing zijn.

5.9 Overdrachtsbelasting

5.9.1 Aanpak van vastgoedaandelentransacties (2025)

Bij de levering van – kort gezegd – nieuwe Nederlandse onroerende zaken is normaliter btw verschuldigd. Dergelijke transacties zijn vrijgesteld voor de overdrachtsbelasting (samenloopvrijstelling). Bij het verkrijgen van aandelen in rechtspersonen die dergelijke nieuwe Nederlandse onroerende zaken bezitten (onroerende zaakrechtspersoon, hierna: OZR) is geen btw verschuldigd. In voorkomende gevallen is echter ook geen overdrachtsbelasting verschuldigd. Dit als gevolg van jurisprudentie van de Hoge Raad uit 2010, waarin is beslist dat de samenloopvrijstelling ook van toepassing kan zijn bij aandelentransacties. Het kabinet vindt dit niet meer gewenst en stelt het volgende voor:

1. Met ingang van 1 januari 2025 geldt de samenloopvrijstelling in beginsel niet meer bij de verkrijging van aandelen in een OZR.
2. De reikwijdte van het voorstel wordt echter beperkt tot nieuwe onroerende zaken en/of bouwterreinen die gedurende twee jaar na het verkrijgen van (> 1/3 van) de OZR-aandelen **niet** voor ten minste 90% voor met btw belaste doeleinden worden gebruikt. Dit betekent dat:
  - o de verkrijging van (> 1/3) OZR-aandelen vrijgesteld is van overdrachtsbelasting als het onderliggende vastgoed gedurende de genoemde tweejaarsperiode voor 90% of meer voor met btw belaste doeleinden wordt gebruikt (bijvoorbeeld bij de btw-belaste huur van zakelijk vastgoed);
  - o de verkrijging van (> 1/3) OZR-aandelen niet vrijgesteld is van overdrachtsbelasting als het onderliggende vastgoed gedurende de genoemde tweejaarsperiode voor minder dan 90% voor met btw belaste doeleinden wordt gebruikt (bijvoorbeeld bij de btw-vrijgestelde verhuur van woningen).
3. Indien de verkrijging van de OZR-aandelen toch belast is, bedraagt de verschuldigde overdrachtsbelasting 4% in plaats van 10,4%.
4. Er wordt voorzien in overgangsrecht voor ten tijde van de indiening van het wetsvoorstel lopende projecten. De nieuwe wet zal op verzoek niet gelden voor projecten waarbij de verkrijger en de vervreemder voor de indiening van het wetsvoorstel op 19 september 2023, 15.15 uur de verkrijging schriftelijk zijn overeengekomen, het verzoek binnen drie maanden na 1 januari 2024 is gedaan, aannemelijk is dat de overeenkomst niet hoofdzakelijk tot doel heeft om in aanmerking te

komen voor de samenloopvrijstelling en de verkrijging van de aandelen voor 1 januari 2030 plaatsvindt.

5.10 Belastingen op milieugrondslag

Het kabinet blijft vasthouden aan het behalen van de afgesproken doelen op klimaatgebied, te weten 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Met het Belastingpakket 2024 worden stappen gezet om het belastingstelsel verder te vergroenen. Richting 2030 neemt de fiscale beprijzing van CO₂-emissies in de elektriciteitssector, industrie, transport en de vastgoedsector aanzienlijk toe. Het kabinet verwacht dat de opbrengst van milieugerelateerde belastingen de komende jaren met 40% stijgt.

5.10.1 Inkorten nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting

Bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel Belastingplan 2023 zijn amendementen aangenomen die regelen dat de eerste schijven gas en elektriciteit in de energiebelasting worden opgeknipt per 1 januari 2024. De huidige eerste schijf gas loopt van 0 - 170.000 m³. In het amendement wordt de grens tussen de nieuwe eerste en nieuwe tweede schijf gesteld op 1.200 m³. Deze grens komt overeen met die van het tijdelijke prijsplafond energie. Het kabinet stelt nu voor om de schijfgrens te stellen op 1.000 m³ in plaats van 1.200 m³, maar past de tarieven van de schijven nog niet aan. Dat betekent dat de tarieven van de nieuwe eerste en tweede schijf op 1 januari 2024 gelijk blijven.

5.10.2 Nadere wijzigingen betreffende de nieuwe eerste schijf gas in de energiebelasting

Gelet op het inkorten van de nieuwe eerste tariefschijf voor gas in de energiebelasting (zie onderdeel [5.10.1](#)) zijn nadere wetswijzigingen en aanpassingen in de uitvoering door de Belastingdienst en energieleveranciers noodzakelijk om de tarieven in de nieuwe eerste en tweede schijf te kunnen differentiëren. De belangrijkste wijziging is de introductie van een forfaitaire teruggaveregeling voor blokverwarming.

5.10.3 Actualiseren duurzame warmtebronnen

Het kabinet stelt voor om de opsomming van duurzame warmtebronnen van de zogenoemde stadsverwarmingsregeling in de energiebelasting te actualiseren door deze aan te vullen met installaties die grotendeels gebruikmaken van aquathermie, een lucht-water-warmtepomp, gasvormige biomassa of een elektrische boiler. Voor deze installaties geldt net als voor de duurzame warmtebronnen in de huidige opsomming dat ze kunnen bijdragen aan de verduurzaming van de warmtevoorziening. Door deze toevoeging wordt voorkomen dat het aardgas dat wordt gebruikt in de hulpketels bij deze duurzame verwarmingsbronnen wordt belast.

5.10.4 Wetsvoorstel Fiscale klimaatmaatregelen industrie en elektriciteit

In dit voorstel zijn drie maatregelen opgenomen:

- afschaffen vrijstellingen voor metallurgische en mineralogische procedés;
- afschaffen vrijstellingen duaal en non-energetisch gebruik van kolen;
- minimum CO₂-prijs elektriciteitssector en de industrie.

Het kabinet stelt voor om de vrijstellingen voor metallurgische en mineralogische procedés per 1 januari 2025 te laten vervallen. Het betreft voornamelijk elektriciteit en aardgas dat wordt gebruikt voor onder meer het produceren van ijzer, staal, aluminium en bouwmaterialen zoals glas en baksteen. Dergelijk energieverbruik zal dus niet meer vrijgesteld zijn van energiebelasting.

De vrijstellingen voor duaal gebruik van kolen en non-energetisch gebruik van kolen worden per 2027 afgeschaft. Het kolengebruik bij cokesproductie en bij ijzer- en staalproductie in hoogovens is nu volledig vrijgesteld op basis van deze twee vrijstellingen.

Het prijspad van de minimumprijs voor CO₂-uitstoot wordt voor zowel de elektriciteitssector als de industrie vanaf 2024 verhoogd, van € 18 naar ruim € 51. De minimum CO₂-prijs geldt met name voor grote industriële bedrijven en afvalverbrandingsinstallaties.

5.10.5 Wetsvoorstel Fiscale klimaatmaatregelen glastuinbouw

In dit voorstel zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- energiebelasting: afschaffen verlaagde energiebelastingtarieven voor de glastuinbouwsector;
- energiebelasting: beperken vrijstelling elektriciteitsopwekking;
- een nieuwe CO₂-heffing voor de glastuinbouw.

In dit wetsvoorstel wordt de energiebelasting per 1 januari 2025 op een tweetal punten gewijzigd. In de eerste plaats wordt voorgesteld om de verlaagde tarieven op gas voor de glastuinbouwsector geleidelijk af te schaffen tussen 2025 en 2035. In de tweede plaats wordt voorgesteld om geleidelijk de vrijstelling elektriciteitsopwekking te beperken tussen 2025 en 2030. Het beperken van de vrijstelling betekent dat het aardgas wordt belast dat als input wordt gebruikt in installaties die elektriciteit opwekken. Hoe lager het rendement van de installatie, hoe groter het aardgasdeel waarover energiebelasting moet worden betaald. Voorts wordt de elektriciteit – als output van de installatie – die zelf is opgewekt en zelf wordt gebruikt belast met energiebelasting.

Daarnaast stelt het kabinet een nieuwe CO₂-heffing voor de glastuinbouw voor per 2025. Een CO₂-heffing die de uitstoot van ieder glastuinbouwbedrijf belast, naast de reeds bestaande CO₂-heffing voor de industrie en de hiervoor besproken minimumprijzen. Het tarief start per 2025 met € 12,25 per ton en zal daarna oplopen.

5.10.6 Wettelijke grondslag uitwisseling informatie door energieleveranciers

Nederland heeft een informatieplicht richting de Europese Commissie ter controle van de goedgekeurde steunmaatregelen. Om aan genoemde informatieplicht te voldoen, wordt een expliciete wettelijke grondslag opgenomen die de informatieverstrekking van gegevens door energiebelastingplichtigen en begunstigden regelt.

5.10.7 Verhoging belastingvermindering woningen

Door een aangenomen amendement wordt de belastingvermindering in de energiebelasting voor woningen met ingang van 2024 verhoogd met € 23,40 naar € 521,78 (exclusief omzetbelasting).

5.10.8 Utfasering verlaagd tarief walstroom

Door een aangenomen amendement wordt het verlaagde tarief voor walstroom van 2024 tot en met 2033 in tien stappen verhoogd. Met ingang van 1 januari 2033 is het tarief 100% van het reguliere tarief.

5.10.9 Verlaging gewichtsgrens vliegbelasting

Door een aangenomen amendement wordt per 1 juli 2024 het maximaal toegelaten startgewicht dat onderdeel is van de voor de vliegbelasting geldende definitie van 'vliegtuig' verlaagd van 8.616 kilogram naar 4.000 kilogram. Hiermee wordt ook het vertrek van passagiers van vliegtuigen tussen 4.000 kilogram en 8.616 kilogram in de vliegbelasting betrokken. Voorzien wordt in een mogelijkheid om bijvoorbeeld sproei-, les- of ambulancevliegtuigen uit te zonderen.

5.10.10 Verlaagd tarief openbare laadpalen (geen onderdeel pakket Belastingplan 2024)

Tot eind 2024 geldt een verlaagd tarief in de energiebelasting voor elektriciteit geleverd aan oplaadinstallaties voor elektrische voertuigen die beschikken over een zelfstandige aansluiting. Dit betreft in de praktijk de openbare laadpalen.

5.11 Varia pakket Belastingplan 2024

5.11.1 BPM en MRB

- De vaste voet in de BPM wordt vanaf 2025 met € 200 (prijspeil 2023) verhoogd. De opbrengst wordt gebruikt als dekking voor het extra budget van de aanschafsubsidie.
- In 2014 zijn aanscherpingen doorgevoerd met betrekking tot buitenlandse kentekens die ten onrechte geen motorrijtuigenbelasting (MRB) betalen. De aanscherpingen kunnen leiden tot naheffingen over een periode van vijf jaar, waarbij niet alleen evidente frauduleuze gevallen worden gevonden, maar ook gevallen die zich – ondanks voorlichting – niet bewust zijn van de in Nederland geldende verplichting om een buitenlands motorrijtuig in te schrijven in het Nederlandse kentekenregister. Ter versoepeling wordt de naheffingsperiode ingekort naar twaalf maanden, zodat schrijnende situaties in meer gevallen worden vermeden.
- De Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 regelt dat een naheffing voor de MRB mogelijk is vanwege een verandering aan het motorrijtuig, bijvoorbeeld als een bestelauto is omgebouwd naar personenauto. Er wordt verduidelijkt dat het niet uitmaakt of die verandering is aangebracht door de huidige of een vorige houder van het motorrijtuig, of dat het motorrijtuig altijd al in die specifieke toestand verkeerde. Deze onduidelijkheid in de wetgeving wordt in juridische procedures soms aangegrepen met als doel de naheffingsaanslag ter discussie te stellen.
- De hoogte van een boete bij onjuist gebruik van een handelaarskentekenbewijs MRB kan disproportioneel zijn. Als het verzuim is beperkt tot uitsluitend het niet kunnen overleggen van het handelaarskentekenbewijs, wordt voorgesteld om de naheffingsaanslag te baseren op drie maanden in plaats van twaalf maanden. De naheffingsaanslag bedraagt dan € 113. Dit is exclusief een eventuele fiscale boete van maximaal 100%.
- Het wordt verduidelijkt dat de vrijstelling in de MRB voor een apk-keuringsrit alleen geldt op de dag van de apk-keuring.
- De BPM-teruggaaf voor geldtransportwagens zal worden beëindigd per 1 januari 2026, zodat ook houders van deze motorrijtuigen vanaf 2026 geprikkeld worden om bij aanschaf van het motorrijtuig te kiezen voor een CO₂-zuiniger alternatief.
- De vrijstelling van motorrijtuigenbelasting (MRB) voor een autobus die hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het openbaar vervoer en die is bestemd om hoofdzakelijk te worden aangedreven door vloeibaar gemaakt petroleumgas of aardgas wordt per 1 januari 2030 beëindigd.
- De lagere brandstoftoeslag voor personenauto's en bestelauto's die door particulieren worden gehouden wanneer in het kentekenregister de brandstofsoort CNG, LNG of de brandstofsoort LPG met de typeaanduiding affabriek-, G3- of R115-installatie is opgenomen, wordt met ingang van 1 januari 2026 beëindigd.
- Het kwarttarief MRB voor kampeerauto's gehouden door particulieren wordt met ingang van 1 januari 2026 gelijkgetrokken met het halftarief voor kampeerauto's die bedrijfsmatig worden verhuurd.
- Het kwarttarief MRB voor een voertuig dat is ingericht voor het vervoer van paarden ten behoeve van de paardensport en uitsluitend niet-beroepsmatig wordt gebruikt, zal met ingang van 1 januari 2026 worden beëindigd.
- Het kabinet stelt voor om de oldtimersvrijstelling met ingang van 1 januari 2028 te versoberen tot motorrijtuigen die voor 1988 zijn gebouwd.

5.11.2 Douane: reguliere navorderingstermijn en herijking huidig sanctiestelsel

Op grond van de huidige regeling wordt het doen van iedere onjuiste douaneaangifte als strafbaar feit aangemerkt. Hetzelfde geldt bij het niet of onjuist verstrekken van inlichtingen, gegevens of aanwijzingen. Doordat in al deze gevallen kan worden gesproken van een strafbaar feit, is er ook sprake van een strafrechtelijk vervolgbare handeling in de zin van het DWU. Hierdoor wordt in alle gevallen de termijn om tot correctie van een douaneaangifte over te gaan verlengd van drie naar vijf jaar (de verlengde navorderingstermijn).

Onder meer om te bewerkstelligen dat de reguliere navorderingstermijn van drie jaar kan worden toegepast als geen sprake is van opzettelijk handelen, wordt het sanctiestelsel in de Algemene douanewet aangepast. Het zonder opzet doen van een onjuiste douaneaangifte of het zonder opzet niet of onjuist verstrekken van inlichtingen, gegevens of aanwijzingen leidt met ingang van 1 juli 2024 tot een bestuurlijke verzuimboete. Hierdoor is er in deze situaties geen strafrechtelijk vervolgbare handeling meer in de zin van het DWU en kan de verlengde navorderingstermijn niet meer worden toegepast.

Dit voorstel is een eerste stap in de herijking van het huidig sanctiestelsel van de Douane. Dit sanctiestelsel is thans nog nagenoeg geheel opgebouwd uit strafrechtelijke bepalingen. Het streven is om uiteindelijk tot een goede balans tussen bestuurlijke boeten en strafrechtelijke sancties te komen.

Deze maatregelen zijn voorzien van overgangsrecht. Op strafbare feiten die zich voor 1 juli 2021 hebben voorgedaan (derhalve buiten de driejaarstermijn) blijft het huidige – dat wil zeggen: tot en met 30 juni 2024 geldende – regime van strafrecht en strafvordering van toepassing. Bij aangiften of handelingen gedaan op of na 1 juli 2021 is er, voor zover er geen opzet in het spel is, geen sprake meer van een strafrechtelijk vervolgbare handeling en worden de nieuwe criteria gehanteerd.

5.11.3 Accijnzen

- *Geldende accijnskorting brandstof één jaar doorgetrokken.* Door een aangenomen amendement wordt de vanaf 1 juli 2023 geldende accijnskorting voor benzine, diesel en LPG één jaar doorgetrokken en de reguliere verhoging (indexatie) per 1 januari 2024 niet doorgevoerd. Bij ongewijzigd beleid had de voorgenomen accijnsverhoging ertoe geleid dat 1 liter benzine met bijna 21 eurocent extra belast zou worden. Voor 1 liter diesel zou dan ruim 13 cent extra aan belasting geheven worden aan de pomp.
- *Accijnstarieven voor alcoholhoudende producten.* De alcoholaccijns wordt met ingang van 1 januari 2024 verhoogd. Alcoholhoudende producten zijn bier, wijn, tussenproducten en overige alcoholhoudende producten. Voor de accijns op bier wordt per 1 januari 2024 overgegaan van een accijns op basis van graden Plato naar een accijns op basis van alcoholpercentage. Op basis van die wet bedraagt het accijnstarief voor bier vanaf 1 januari 2024 € 7,49 per hectoliter per volumepercent alcohol. Voor de accijns op bier wordt het tarief verhoogd van € 7,49 naar € 8,12. Voor de accijns op bier gebrouwen door zogeheten kleine brouwerijen wordt het tarief verhoogd van € 6,93 naar € 7,51.
- *Verhoging accijns dieselvervangende stookolie.* Het kabinet stelt voor om met ingang van 1 januari 2024 het accijnstarief voor zware stookolie gelijk te stellen met het accijnstarief voor gasolie. De wettelijk verschuldigde heffing over de veraccijnsde voorraad bij de verhoging per 1 januari 2024 wordt buiten toepassing gelaten.
- *Verhoging van de tabaksaccijns.* In het Belastingplan 2023 is voorzien in een verhoging van de tabaksaccijns per 1 april 2023 en per 1 april 2024. Voorgesteld wordt om de tabaksaccijns op sigaretten en op rooktabak per 1 april 2024 aanvullend te verhogen. De verhoging bedraagt € 0,93 cent per pakje sigaretten van 20 stuks en € 4,00 per pakje shag van 50 gram.

5.11.4 Verhoging bankenbelasting

Per 1 januari 2024 wordt het tarief van de bankenbelasting over het deel van het belastbare bedrag dat betrekking heeft op kortlopende schuld verhoogd van 0,044% naar 0,058% en het tarief over het deel van het belastbare bedrag dat op langlopende schuld betrekking heeft verhoogd van 0,022% naar 0,029%.

5.11.5 Verhoging kansspelbelasting

Per 1 januari 2024 wordt de kansspelbelasting verhoogd met 1 procentpunt.

5.12 Andere fiscale ontwikkelingen

Er zijn nog enkele andere relevante (fiscale) ontwikkelingen, die geen onderdeel zijn van het pakket Belastingplan 2024. Hierna behandelen wij een aantal daarvan kort.

5.12.1 Pillar 2

Op 20 december 2021 heeft de OESO de Global Anti-Base Erosion ('GloBE') Model Rules gepubliceerd, ook wel bekend als [Pillar 2](#). Deze modelregels maken deel uit van het zogenoemde BEPS 2.0-project en bieden overheden een sjabloon voor het implementeren van de Pillar 2-overeenkomst die in oktober 2021 werd bereikt door 137 jurisdicties in het OESO/G20 BEPS Inclusive Framework. De GloBE-regels hebben tot doel een wereldwijde minimumbelasting van 15% op te leggen aan multinationale ondernemingen met een omzet van € 750 miljoen of meer. Op 12 december 2022 hebben de EU-lidstaten een [richtlijn](#) aangenomen waarmee Pillar 2 in EU-wetgeving werd opgenomen en die per 2024 in de lidstaten moet zijn geïmplementeerd. De richtlijn weerspiegelt over het algemeen de OESO-modelregels, maar heeft een bredere reikwijdte die ook grote concerns omvat die slechts in één EU-lidstaat zijn gevestigd (zuiver binnenlandse situaties). Voor de implementatie van de richtlijn in Nederland heeft het kabinet op 24 oktober 2022 een conceptwetsvoorstel in [consultatie](#) gebracht dat als basis heeft gediend voor het [wetsvoorstel](#) Wet minimumbelasting 2024 dat op 31 mei 2023 bij de Tweede Kamer is ingediend. Op 11 september 2023 is de nota naar aanleiding van het verslag verschenen waarin de staatssecretaris van Financiën [Kamervragen](#) over het wetsvoorstel heeft beantwoord. In het pakket Belastingplan 2024 wordt verder nog geregeld dat het wetsvoorstel – kort gezegd – ook op de BES-eilanden zal gaan gelden.

Na publicatie van de modelregels heeft het Inclusive Framework administratieve richtsnoeren gepubliceerd. Via een nota van wijziging wordt een aantal onderdelen van die richtsnoeren wettelijk verankerd in de Wet minimumbelasting 2024, zoals de definitie van kwalificerend belang, de belastinglatenties met betrekking tot het verkrijgen van een recht op verrekening van belasting en de verrekening van belasting, de tijdelijke veiligheidsregel voor de onderbelastewinstmaatregel en de kwalificerende binnenlandse bijheffing veiligheidsregel. Op 27 oktober 2023 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel aangenomen.

5.12.2 Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling digitale platformeconomie (DAC7)

Op 23 maart 2022 heeft staatssecretaris Van Rij van Financiën het [wetsvoorstel](#) van de Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling digitale platformeconomie aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel regelt onder andere de introductie van een rapportageverplichting voor digitale platformexploitanten om informatie over bepaalde gebruikers ('verkopers') op hun platform te verstrekken aan de Belastingdienst. Deze verplichting vloeit voort uit Richtlijn EU 2021/514 ('DAC7') en geldt voor het eerst voor boekjaren vanaf 1 januari 2023, met de eerste rapportagedeadline op 31 januari 2024. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen op 10 november 2022 en de Eerste Kamer op 20 december 2022.

5.12.3 Implementatie Richtlijn inzake public Country-by-Country Reporting

Op 21 december 2021 is een EU-richtlijn in werking getreden voor de openbaarmaking door bepaalde ondernemingen en bijkantoren van informatie over de winstbelasting. De EU-lidstaten moesten deze

richtlijn uiterlijk op 22 juni 2023 hebben geïmplementeerd. Het Nederlandse implementatiewetsvoorstel is echter pas op 6 juli 2023 aangenomen in de Tweede Kamer in de vorm van een wijziging van Boek 2 BW, en is momenteel nog aanhangig bij de Eerste Kamer. Vervolgens moeten uiterlijk op 22 juni 2024 de nationale regels in werking treden die dan moeten gaan gelden voor boekjaren die starten op of na 22 juni 2024. De regeling verplicht Nederlandse bedrijven die onderdeel zijn van een multinationale groep met een geconsolideerde omzet van tenminste € 750 miljoen in de twee voorafgaande boekjaren ertoe om jaarlijks een afzonderlijk verslag inzake de winstbelasting op te stellen en openbaar te maken.

Meijburg & Co
Tax & Legal

www.meijburg.nl

De in deze publicatie opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van deze publicatie de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie.